

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

E: gp.mvi@gov.si

www.mvi.gov.si

Številka: 0070-29/2025
Ljubljana, 9. maj 2025
EVA 2025-3350-0024
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE <u>Gp.gs@gov.si</u>
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (ZVrt-H)
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela
SKLEP:
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Priloga:
- Predlog Zakona spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih
Prejmejo:
- Državni zbor Republike Slovenije - Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje - Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti - Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo - Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- dr. Vinko Logaj, minister - Janja Zupančič, državna sekretarka - Rado Kostrevec, generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi zunanji strokovnjaki niso sodelovali.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
- dr. Vinko Logaj, minister, - Janja Zupančič, državna sekretarka, - Rado Kostrevec, generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo
5. Kratek povzetek gradiva:
Zakon prinaša naslednje ključne novosti:

- Če se v javnem vrtcu število oddelkov zmanjša, občina ne more razpisati podelitve koncesije zasebnemu vrtcu.
- Opredelitev nove pristojnosti občine, na območju katere se nahaja evidentirano romsko naselje, da spremlja in spodbuja vključevanje otrok iz romskih naselij v vrtec.
- Še naprej zakon ohranja možnost, da občina glede na razmere in položaj dejavnosti, poveča število otrok v oddelkih za največ dva otroka, vendar pa bo minister s pravilnikom določil izjeme, ko občina števila otrok v oddelkih ne bo smela povečati.
- Z namenom, da se za otroke iz ranljivih skupin oziroma s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami vzpostavi sistem njihove pravočasne vključenosti v vrtec, pri čemer je kot skrajni ukrep predvidena tudi njihova vključitev na podlagi mnenja CSD v vsaj krajši program v trajanju 240 ur letno, eno leto pred vstopom v šolo, se v zakon vnaša nova določba.
- Predlog novele ZVrt ukinja določbo zakona, da zasebnemu vrtcu, ki izpolni z zakonom določene pogoje za pridobitev sredstev iz občinskih proračunov, pripada 85 % sredstev na otroka, ki bi jih občina zagotavljala, če bi bil otrok vključen v javni vrtec. Namesto te določbe se določa financiranje zasebnih vrtcev na podlagi koncesije, ki jo podeljujejo občine. Nova ureditev financiranja bo veljala samo za vrtce, ki se bodo ustanavljali na novo, za obstoječe vrtce pa se sistem ne spreminja.
- Zakon se dopolnjuje z novo evidenco, in sicer evidenco otrok, ki so vključeni v vrtec, ki jo bodo vodile občine ustanoviteljice javnih vrtcev oziroma koncedentke. Podatki v evidenci bodo občinam omogočali transparentnejše zagotavljanje mesečnih izplačil vrtcem za izvajanje programa. Zakon prinaša tudi določbo, na podlagi katere bo ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo posredovalo informacije o številu otrok, starih 5 let, ki na dan 30. aprila tekočega leta, pred šolskim letom obveznega vstopa v osnovno šolo, niso vključeni v vrtec, tako da bodo občine lahko izvajale aktivnosti za vključitev otrok v vrtec.

I Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna		-	100.000 EUR	300.000 EUR
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov		-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna		-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov		-	-	-
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva		-	-	-
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
Predvideva se, da bi se nova finančna obveznost za državni proračun začela uveljavljati s 1. 9. 2027, kar bi pomenilo v tem letu dodatno obremenitev za državni proračun v višini 100.000 EUR. V letu 2028 pa se poveča finančna obremenitev za državni proračun iz naslova zagotovitve nagrade dijakom na obvezni praksi v vrtcih in za zagotovitev stroškov vrtcem za njihovo malico v ocenjenem obsegu 300.000 EUR letno.				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	DA
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA – Združenju občin Slovenije ZOS: DA – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe združenj občin, ki niso bili upoštevani: – V predlogu zakona niso upoštevane pripombe občin, da država prevzame financiranje posameznih delovnih mest v vrtcu, kot npr. svetovalni delavec ter vse stroške vključitve otroka s posebnimi potrebami v redni oddelek vrtca, t.j. dodatno strokovno pomoč spremljevalca in zmanjšanje števila otrok v oddelku. Dejavnost predšolske vzgoje predstavlja eno izmed izvirnih nalog občin, ki se upošteva pri izračunu povprečnine. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje tako vsako leto Ministrstvu za finance poroča o morebitnih novih, spremenjenih oziroma ukinjenih nalogah občine ter pripravi izračun obsega stroškov na letni ravni. Tako so spremembe normativov na področju predšolske vzgoje, ki vplivajo na stroške občinskih nalog, upoštevane pri izračunu povprečnih stroškov občin za financiranje njihovih nalog za posamezno leto. O prilagoditvah, ki jih potrebuje otrok s posebnimi potrebami odloča strokovna skupina vrtca za zgodnjo obravnavo, ki pri tem upošteva kadre in pogoje, v katerih deluje vrtec. Za zagotovitev enotne prakse upošteva Navodila Kurikuluma za vrtce v programih s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo za otroke s posebnimi potrebami, ministrstvo pa je že intenziviralo aktivnosti sodelovanja z občinami in vrtci na način, da se posredujejo usmeritve in priporočila za optimalno ravnanje v praksi. Kot pomoč je pripravljen protokol »Kaj lahko vrtec nudi otroku s posebnimi potrebami in otroku z rizičnimi dejavniki«. Prav tako pa je pri Ministrstvu za zdravje oblikovana delovna skupina za pripravo novele Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami, ki bo morala pripraviti dopolnitve tudi v delu sistema, ki se nanaša na financiranje zgodnjedr. Vinko obravnave v vrtcih. – V noveli tudi niso upoštevani predlogi reprezentativnih združenj občin, da se za zasebne vrtce, ki se financirajo v skladu s 34. členom Zakona o vrtcih določi v prehodnih določbah rok, ko se financiranje preneha in prehodna določba preneha veljati. Razlog, da predlog ni upoštevan temelji izključno na izhodišču, da se sistem financiranja za obstoječe zasebne vrtce v celoti ohrani še naprej, za novoustanovljene zasebne vrtce pa se uveljavi financiranje samo na podlagi podeljene koncesije s strani občine.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program Vlade:	
NE	
DA	
DA	

Dr. Vinko Logaj MINISTER

Priloga:

- predlog sklepa,
- predlog zakona,
- predlog Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

PREDLOG

EVA 2025-3350-0024

Z A K O N
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VRTCIH (ZVrt-H)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Predšolska vzgoja je s strani svetovnih organizacij (v zadnjem času predvsem Unesco pa tudi Unicef, ZN, OECD, Eurochild), prav tako pa tudi v EU (Evropska komisija) prepoznana kot izjemno pomembna dejavnost v celotnem sistemu vzgoje in izobraževanja saj predstavlja na eni strani temelj za celostni razvoj otroka in obenem temelje za njegovo uspešno izobraževanje in življenje. Ključni element, ki ga zasledujejo države je vzpostavitev in zagotavljanje visokokakovostnih sistemov predšolske vzgoje saj imajo le takšni največji učinek za samega otroka.

Skupni cilj evropskega izobraževalnega prostora, zastavljen v strategiji Izobraževanje in usposabljanje 2021 do leta 2030 je vključitev vsaj 96 % otrok v starosti od 3 let do šoloobvezne starosti v predšolsko vzgojo. Slovenija se temu cilju postopoma približuje, vendar ga še ni dosegla. Raven vključenosti je bila v letu 2023/24 93,6 % kar je blizu evropskega povprečja vključenosti.

Visokokakovostna predšolska vzgoja, ki jo je deležen predšolski otrok, kot kažejo rezultati številnih raziskav, otroku prinaša pozitiven učinek na mnoga področja otrokovega razvoja in učenja. V zgodnjih letih otroci hitreje razvijajo kognitivne, socialne, čustvene in telesne sposobnosti, kar pomeni, da so ta leta najbolj ključna za njihov kasnejši razvoj. Obstajajo tehtni dokazi, ki govorijo v prid področju predšolske vzgoje z izobraževalnega, socialnega in gospodarskega vidika. Raziskave na področju zgodnjega razvoja otrok kažejo, da kakovostna predšolska vzgoja prinaša dolgoročne koristi tako za posameznike kot za družbo kot celoto saj otroci, ki so obiskovali kakovostne predšolske programe, dosegajo boljše akademske rezultate v poznejših letih šolanja. Študije (denimo iz ZDA: študija Abecedarian in Perry Preschool Project), so pokazale, da otroci, ki so se udeležili kakovostnih predšolskih programov, dosegajo višje rezultate na testih, bolje obvladujejo branje in matematiko ter imajo večjo verjetnost za uspeh v srednji šoli in na fakulteti.

Visokokakovostna predšolska vzgoja spodbuja razvoj socialnih veščin, kot so sodelovanje, reševanje konfliktov in empatija. Programi, ki vključujejo igre in interakcije z vrstniki, pomagajo otrokom razviti čustveno inteligenco in sposobnost za uspešno vključevanje v socialne skupine. To povečuje njihove možnosti za uspešno socialno vključevanje v prihodnosti. Študije so namreč pokazale, da otroci, ki so se udeleževali kakovostnih predšolskih programov, lažje vzpostavijo prijateljske odnose, se bolje spopadajo s stresom in imajo boljšo sposobnost reševanja konfliktov.

Visokokakovostni sistemi predšolske vzgoje zmanjšujejo tudi tveganje za socialne in vedenjske težave v kasnejšem življenju. Otroci iz revnejših okolij, ki so deležni kakovostne predšolske vzgoje, imajo manjše tveganje za vključenost v kriminalne dejavnosti, zasvojenosti ali slabo vključitev v družbo. Na dolgi rok kakovostna predšolska vzgoja pomaga preprečevati socialno izključenost in zmanjšuje stroške za socialno varnost in zdravstveno oskrbo.

V kolikor želimo v predšolskem obdobju torej iti v korak s socialnimi in izobraževalnimi potrebami – katerih cilj bi moral biti začetek vseživljenjskega izobraževanja, je pomembno izpostaviti tudi kakovostno predšolsko vzgojo. Zato je izjemno pomembno, da so vsi predpisani pogoji za delovanje javnega vrtca (pogoji, predpisani za kader, prostor in opremo) izpolnjeni na najvišji ravni, kar zagotavlja izvajanje kvalitetne predšolske vzgoje.

Tako kot v evropskih državah tudi v Sloveniji izvajamo ustaljeno prakso, da so občine tiste, ki so ustanoviteljice vrtcev in pretežne financerke dejavnosti predšolske vzgoje. Zakon občino zavezuje, da zagotavlja zadostno število prostih mest v javnih vrtcih, hkrati pa jo zavezuje tudi k financiranju zasebnih vrtcev, ki imajo za svoje delovanje izdano dovoljenje (vpis v razvid izvajalcev javno veljavnih programov) in izpolnjujejo z zakonom določene pogoje, kar jim omogoča pridobivanje sredstev iz občinskih proračunov. Slednje je neodvisno od kapacitet, s katerimi razpolagajo vrtci, ki izvajajo javno službo to so javni vrtci in zasebni vrtci s koncesijo. Takšen sistem je v zakonodaji opredeljen že od leta 1996.

Vpogled v sedanje stanje vrtcev v Republiki Sloveniji pokaže, da v šolskem letu 2024/25 deluje 108 javnih vrtcev, ki so samostojni javni zavodi. Kar 210 osnovnih šol ima v svoji sestavi tudi enote vrtcev. V razvid izvajalcev javno veljavnih programov je na dan 1. 3. 2025 vpisanih 95 zasebnih vrtcev, od tega ima 25 zasebnih vrtcev podeljeno koncesijo s strani občine. 69 zasebnih vrtcev se v šolskem letu 2024/25 financira na podlagi 34. člena Zakona o vrtcih, en zasebni vrtec pa ne uveljavlja sofinanciranja programa iz javnih sredstev. Mreža zasebnih vrtcev je organizirana v 51. občinah, v zasebne vrtce pa je vključeno 5,95 % delež vseh otrok, vključene v vrtce. V povprečju zasebni vrtec obsega tri oddelke otrok.

Projekcije prebivalstva za obdobje naslednjih petih let kažejo, da se bo število otrok še zmanjševalo. Po vsej Evropi se je število otrok, mlajših od 6 let, v zadnjem desetletju zmanjšalo za več kot 2 milijona, do leta 2030 pa naj bi se v starostni skupini predšolskih otrok njihovo število zmanjšalo še za dodaten 1 milijon. To pomeni, da bo število otrok tako v Evropi kot tudi v Sloveniji po projekcijah še naprej upadalo zaradi nizke rodnosti in staranja prebivalstva.

Število vključenih otrok v vrtce na dan 1. 3. 2025 je bilo 87.150. Od tega je bilo v javne vrtce vključenih 81.962 otrok, kar predstavlja 94,05 % vseh vključenih otrok. Podatki o številu prostih mest v vseh vrtcih (vir: Aplikacija PŠV - Prosta mesta in ceniki MVI) kažejo, da je bilo le-teh na dan 1. 3. 2025 3.894. Število otrok, ki so čakali na vključitev v vrtec pa je bilo na isti dan 916. Po obdobju izrednega pomanjkanja prostih mest v vrtcih, ki se je začelo v letu 2008, prihaja do umirjanja problema pomanjkanja prostih mest z izjemo posameznih okolij, kjer se s temi težavami še vedno soočajo. V občinah še vedno potekajo investicije v izgradnjo novih vrtcev, kar bo prineslo še dodatne kapacitete. Ob tem pa bo nastopil položaj, ki bi ob nespremenjeni zakonodaji pomenil, da bi občina imela v javnem vrtcu dovolj prostih mest, hkrati pa bi financirala vključitev otroka v zasebni vrtec. Tako spremenjenim razmeram je potrebno prilagoditi zakonske rešitve na način, da se občine takšnim situacijam lahko ustrezno prilagodijo v skladu s svojimi pristojnostmi.

Še posebej pa je v kontekstu večjega vključevanja predšolskih otrok v vrtce potrebno predvideti tudi ukrepe, da se pravočasno poskrbi za vključevanje otrok s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami v vrtec ter se jim na ta način zagotovi enake možnosti za njihov psiho

socialen razvoj. Gre za različne kategorije otrok, ki predstavljajo t.im. ranljive skupine, kot npr. Rome in priseljence. Za otroke Rome je značilno, da imajo specifične potrebe, ki izhajajo iz romske kulture in njihovega načina življenja, zato je potrebno romskim otrokom zagotoviti možnost za vključevanje v vrtec ter jih pravočasno opolnomočiti na njihovih močnih področjih. Ker spoznanja stroke dokazujejo, da je kakovost družinskega okolja eden prvih in najpomembnejših dejavnikov otrokovega razvoja, je prav visoko kakovosten vrtec pomemben dejavnik zgodnjega razvoja in učenja. Posebej to velja za otroke, ki prihajajo iz manj spodbudnega družinskega okolja, za katere je vrtec kompenzatorni dejavnik v razvoju in učenju. Zgodnja vključenost v kakovosten vrtec lahko v veliki meri nadoknadi pomanjkanje spodbud v družini ter ob vstopu v šolo zmanjša s tem povezane razlike med otroki, npr. v govorno jezikovnih zmožnostih, porajajoči se pismenosti in na področju socialnega razumevanja.

OECD je leta 2007 začel uvajati izraz »otroci z vzgojno-izobraževalnimi potrebami«, ki je krovni izraz za vse otroke, ki potrebujejo dodatne vire ali prilagoditve vzgojno-izobraževalne prakse, s katerimi pridobijo enake priložnosti za učenje, kot vrstniki. V kategorijo otrok z vzgojno-izobraževalnimi potrebami sodijo: otroci s posebnimi potrebami, otroci priseljencev, otroci narodnostnih skupnosti in otroci, ki živijo v nespodbudnem okolju zaradi revščine (Eurydice Slovenije, 2024). Izraz otroci z vzgojno-izobraževalnimi potrebami uporablja v svojih dokumentih tudi Unesco.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji predloga zakona so:

- da se odpravijo pomanjkljivosti sedanje ureditve, ki so se pokazale v praksi,
- da se zagotovijo pogoji za kakovostno izvajanje predšolske vzgoje v Republiki Sloveniji in
- da se v zakon vnesejo ukrepi, s katerimi se spodbuja vključevanje otrok iz ranljivih skupin v vrtec.

2.2. Načela predloga zakona:

Predlagane spremembe in dopolnitve zakona temeljijo na načelu zakonitosti, načelu transparentnosti in načelu racionalne porabe javnih sredstev.

2.3. Poglavitne rešitve:

- Če se v javnem vrtcu število oddelkov zmanjša, občina ne more razpisati podelitve koncesije zasebnemu vrtcu.
- Opredelitev nove pristojnosti občine, na območju katere se nahaja evidentirano romsko naselje, da spremlja in spodbuja vključevanje otrok iz romskih naselij v vrtec. Občina določi, kateri vrtci na njenem območju so dolžni organizirati krajši program v obsegu 240 ur letno za otroke, ki bodo v naslednjem šolskem letu začeli obiskovati šolo in niso vključeni v vrtec. V ta namen bo imela občina dostop do podatkov, ki ji bodo omogočili vpogled v dejansko stanje vključenih/nevključenih otrok v vrtec v njihovem lokalnem okolju.
- Novela Zakona o vrtcih še naprej ohranja možnost, da občina glede na razmere in položaj dejavnosti, poveča število otrok v oddelkih za največ dva otroke, vendar pa bo minister s pravilnikom določil izjeme, ko občina števila otrok v oddelkih ne bo smela povečati.
- Z namenom, da se za otroke iz ranljivih skupin oziroma s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami vzpostavi sistem njihove pravočasne vključenosti v vrtec, pri čemer je kot skrajni ukrep predvidena tudi njihova vključitev na podlagi mnenja CSD v vsaj krajši program v trajanju 240 ur letno, eno leto pred vstopom v šolo, se v zakon vnaša nova določba. Če starši mnenja CSD ne bodo upoštevali, zakon predvideva, da bo CSD lahko izvedel potrebne ukrepe, ki jih določa Družinski zakonik.

- Predlog novele ZVrt ukinja določbo zakona, da zasebnemu vrtcu, ki izpolni z zakonom določene pogoje za pridobitev sredstev iz občinskih proračunov, pripada 85 % sredstev na otroka, ki bi jih občina zagotavljala, če bi bil otrok vključen v javni vrtec. Namesto te določbe se določa financiranje zasebnih vrtcev na podlagi koncesije, ki jo podeljujejo občine. Nova ureditev financiranja bo veljala samo za vrtce, ki se bodo ustanavljali na novo, za obstoječe vrtce pa se financiranje na podlagi 34. člena Zakona o vrtcih ne spreminja in se financirajo v dosedanjem obsegu še naprej. Pomembna novost je tudi razširitev možnosti podelitve koncesije zasebnim vrtcem za programe za predšolske otroke po posebnih pedagoških načelih in za programe, h katerim je izdal pozitivno mnenje Strokovni svet RS za splošno izobraževanje.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNO FINANČNA SREDSTVA

Zakon za državni proračun prinaša dodatne finančne posledice v ocenjeni višini 300.000 EUR letno za zagotovitev sredstev vrtcem za izplačilo nagrade in prehrane dijakom, ki opravljajo obvezno prakso v okviru izobraževalnega programa. Za proračune občin zakon ne prinaša dodatnih finančnih posledic.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za finančni načrt Ministrstva za vzgojo in izobraževanje za leti 2025 in 2026 predlog zakona ne prinaša finančnih posledic. Finančne posledice prinaša šele od 1. 9. 2027 dalje, kar bo potrebno predvideti v proračunu za leto 2027.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLOGA UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Ta zakon ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu EU. V nadaljevanju navajamo nekaj najbolj zanimivih mednarodnih primerjav financiranja vzgoje in varstva predšolskih otrok, ki so povzete iz publikacije Pomembni podatki o vzgoji in varstvu predšolskih otrok v Evropi (2014), Poročilo omrežja Euridice, Publikacija Education at a Glance. V nadaljevanju je prikaz vključevanja otrok v predšolsko vzgojo v OECD državah glede na tip vrtca, kot institucije:

Zasebne zavode na področju predšolske vzgoje lahko razvrstimo v dve kategoriji: neodvisne in odvisne od države. Neodvisne zasebne ustanove so pod nadzorom nevladnih organizacij ali upravnega odbora, ki ga ne izbere državna ustanova, in od države prejmejo manj kot 50 % svojega osnovnega financiranja. Zasebne ustanove, ki so odvisne od države, imajo podobne strukture upravljanja, vendar so odvisne od državnega financiranja za več kot 50 % svojega osnovnega financiranja (OECD, 2018).

V večini držav je delež otrok, vključenih v zasebne ustanove, precej višji v predšolski vzgoji kot na primarni in sekundarni ravni osnovnih in srednjih šol. Zasebne ustanove so tudi bolj razširjene v izobraževalnem razvoju v zgodnjem otroštvu (0-3 let) kot na predšolski ravni pred vstopom v šolo. To je predvsem posledica dejstva, da je javno financiranje storitev predšolske vzgoje za otroke, mlajše od 3 let, v mnogih državah nižje kot za predšolske storitve. Predšolska vzgoja je v številnih državah OECD neposredno pred vstopom v šolo v vedno večjem obsegu postala del obveznega izobraževanja. V 24 državah OECD je vsaj nekaj let predšolskega izobraževanja vključenih v obvezno izobraževanje, pri čemer so vsa predšolska leta obvezna v 8 državah. To

pomeni, da večina držav OECD otrokom zagotavlja mesto v javnih ali javno financiranih ali subvencioniranih ustanovah. Vendar pa lahko razlike v financiranju med ravnemi na predšolski ravni vplivajo na morebitne zakonske pravice, intenzivnost udeležbe in splošne stopnje vpisa, zlasti med otroki iz prikrajšanih socialno-ekonomskih okolij (Cadima et al., 2020). Slovenija se nahaja v primerjavi z ostalimi državami med EU25 povprečjem in OECD povprečjem glede na izbrani parameter.

V državah OECD je v povprečju ena tretjina otrok v predšolskem izobraževanju vključenih v zasebne ustanove. Vendar pa obstajajo opazne razlike med državami. V Bolgariji, na Češkem, v Estoniji, Sloveniji in Švici 5 % ali manj otrok v predšolski vzgoji obiskuje zasebne ustanove, medtem ko je v Avstraliji, Indoneziji, na Irskem, Japonskem in Novi Zelandiji približno 80 % ali več otrok vključenih v zasebne ustanove. Vendar pa se tudi v državah, kjer je vključenost na predšolski ravni v zasebne ustanove visoka, se zasebne ustanove oziroma zavodi večinoma zanašajo na znatna sredstva države.

Glede na to, da se mehanizmi financiranja in dodatki za otroško varstvo (socialni transferji) bolj razlikujejo v predšolski vzgoji kot na višjih ravneh, klasifikacija institucij na javne, od države odvisnih zasebnih in neodvisnih zasebnih zavodov v posameznih državah je silno težko v pomoč pri razumevanju, kakšni so natančni stroški storitev za starše. Predvsem zato, ker so nekatere subvencije in pomoč lahko na voljo na centralni in lokalni ravni, zlasti za otroke iz prikrajšanih gospodinjstev. Če na primer v Latviji otrok ne more najti mesta v ustanovi, ki jo vodi lokalna oblast, in namesto tega obiskuje zasebno izobraževalno ustanovo, mora stroške delno kriti lokalna vlada, do povprečnega zneska stroškov vpisa. (Evropska komisija/EACEA/Eurydice, 2023).

Hrvaška

V Republiki Hrvaški je predšolska vzgoja obvezna za vse otroke eno leto pred vstopom v osnovno šolo. Starost ni določena, glede na to, da je določeno, da se v 1. razred vpiše otrok, ki do 1. aprila tekočega leta dopolni starost 6 let. Na Hrvaškem primanjkuje mest v javnih vrtcih, zato imajo kar precej zasebnih vrtcev. V velikih mestih (Zagreb, Split, Rijeka, Zadar) mesto sofinancira zasebne vrtce, zato da se zagotovi njihova vključitev v vrtec. Pogoje za financiranje zasebnih vrtcev določajo mesta. Nekatera mesta financirajo zasebne vrtce v enakem obsegu kot javne vrtce, druga mesta financirajo zasebne vrtce z manjšim deležem od javnih.

Iz državnega proračuna se financirajo programi javnih potreb v javnih in zasebnih vrtcih. Programi javnih potreb so: programi predšolske vzgoje v obsegu, ki je obvezna za vse otroke, programi za otroke s posebnimi potrebami, programi za otroke pripadnike nacionalnih manjšin ter programi za nadarjene otroke.

Ceno zasebnega vrtca določa njegov ustanovitelj. Najvišja cena ni določena ne na nacionalni ne na lokalni ravni.

Norveška

Predšolsko vzgojo na Norveškem izvajajo regulirani in odobreni izvajalci – vrtci. Otroci so upravičeni do vrtca vse od prvega leta starosti. Obvezno osnovnošolsko izobraževanje se prične s šestimi leti starosti otroka (presečni datum je mesec avgust), ob čemer norveški sistem nima obvezne predšolske vzgoje. Kljub temu pa so plačila regulirana na sistemski ravni tako za javne kot tudi zasebne izvajalce – vrtce. Velika večina otrok je kljub neobvezni vključitvi vseeno vključenih v vrtce saj je bilo denimo – zadnje leto pred vstopom v šolo – v letu 2023 vključenih 98 odstotkov otrok pri starosti pet let (ter 97 odstotkov 4 in 3 letnih otrok). Vse od leta 2012 imajo občine izvirno pristojnost financiranja vrtcev in vsi zasebni vrtci, ki so bili registrirani (vpisani kot izvajalci) do leta 2012 so upravičeni do javnega financiranja enako kot javni vrtci v

posamezni občini. Za vse vrtce, ki so začeli delovati po letu 2012 pa je občina (lokalna samouprava) tista, ki na podlagi potreb v svoji lokalni skupnosti presodi in odloči ali bo financirala zasebni vrtec, ki je bil ustanovljen po tem presečnem datumu. V zadnjem letu 2024 je potekala diskusija glede financiranja in spremenjenih regulativ za zasebne vrtce na podlagi analize, ki so jo izvedli in usklajevanja mnenj različnih deležnikov. Dejansko pa znotraj sistema financiranja zasebnih vrtcev ne razlikujejo med samimi izvajalci glede na lastništvo saj so vsi financirani v enaki meri (ne glede na to ali gre za majhno samostojno podjetje, nevladno organizacijo ali cerkveni-verski vrtec ali obsežne verige zasebnih vrtcev, ki jih vodijo bodisi profitni ali neprofitni subjekti). Predpisi namreč določajo, da se javna sredstva uporabljajo za opravljanje storitev predšolske vzgoje, ki izpolnjuje zahteve zakona o vrtcih in imajo neke razumne rezultate. Analize stroškov in prihodkov kažejo, da velik presežek zasebnih vrtcev kot podjetij izvira iz trgovanja z nepremičninami. Norme za zaposlovanje strokovnih delavcev in predpisi o kakovosti, ki so bili uvedeni tudi za zasebne vrtce so pomembno prispevali na zmanjšanje možnosti za nižjo kakovost v zasebnih in učinek, ki bi ga za otroke pomenilo takšno zniževanje standardov. Normativi za zaposlovanje so bili urejeni v letih 2017/2018, z namenom, da bi preprečili razvoj, v katerem so zasebniki (zasebni vrtci) povečevali število otrok glede na strokovne delavce/osebje in s tem razmerjem vplivali na zniževanje kakovosti.

Stroški staršev za plačilo zasebnega vrtca so regulirani na državni ravni in določen je najvišji znesek, ki ga starši lahko plačajo, vsako leto namreč to uskladijo z inflacijo. Konkretno to pomeni vse od 1.8.2023 dalje 2000 NOK/mesečno oziroma 22000 NOK letno. Za vse otroke, ki živijo z družino v ruralnih območjih (kar je tudi določeno s posebnimi kriteriji) pa je ta najvišja meja plačila določena nekoliko nižje in sicer 1500 NOK mesečno. Neodvisno od plačila samega programa, kar je sistemsko regulirano, pa lahko zasebni vrtec od staršev zahteva tudi plačilo prehrane (čeprav ne morejo pričakovati višjega plačila kot je bilo dejansko porabljenih živil v izogib okoriščanju vrtcev). Starši morajo biti o tem predhodno obveščeni in morajo imeti tudi priložnost da izrazijo svoje stališče v primeru, da prihaja do določenih sprememb na področju prehrane in stroškov v tej relaciji. Stroški za drugega otroka, ki je vključen v zasebni vrtec so lahko tudi 30 odstotkov nižji in za tretjega in vse naslednje otroke naj bi bil zasebni vrtec za starše brezplačen. Za vse socialno ogrožene otroke oziroma družine z najnižjimi dohodki velja, da so upravičeni do 20 ur brezplačne predšolske vzgoje tedensko (tako v javnih kot tudi zasebnih vrtcih) v starosti od 2 – 5 let. Dodatno velja tudi ukrep, da strošek za posameznega otroka, ki je vključen v vrtec ne sme presegati 6 odstotkov družinskih dohodkov (torej ne glede na socialno – ekonomski položaj družine). Otroci v dveh regijah na severu Norveške (Finmark in severni Troms) imajo vrtec v celoti brezplačen.

Glede na statistične podatke za leto 2023 je bilo 49 odstotkov otrok vključenih v zasebne vrtce (ker imajo težave z nezadostnim številom javnih vrtcev), ki so vsi v določeni meri tudi javno sofinancirani – starševski prejemki predstavljajo 11 odstotkov tekočih stroškov vrtcev in 51 odstotkov otrok je vključenih v javne vrtce. Zasebni vrtci so pogosto veliko manjši od javnih kljub temu pa je od vseh 5314 izvajalcev v letu 2023 med njimi kar 2729 zasebnih vrtcev kar predstavlja v deležu 51 odstotkov.

Finska

Na Finskem predšolska vzgoja ni obvezna za otroke od 0 do 5 let. Predšolska vzgoja pa je obvezna eno leto pred začetkom obveznega izobraževanja v šoli. Otroci so ob vstopu v šolo torej večinoma stari 6 let, saj se šola začne jeseni, ko otroci dopolnijo 7 let. Zasebni izvajalci predšolske vzgoje morajo imeti dovoljenje za delovanje. Zakon o predšolski vzgoji in varstvu določa predpogoje (nekaj razdelkov v zvezi z avtorizacijo: ponudniki storitev morajo v celotnem obdobju delovanja izpolnjevati naslednje splošne zahteve - 43.a člen (326/2022):

1. Ponudnik ni v stečaju in je, če je ponudnik fizična oseba, star najmanj 18 let, ni omejena poslovna sposobnost in ponudniku ni prepovedano opravljanje dejavnosti;

2. Ponudnik storitev v zadnjih treh letih ni imel nadzora nad subjektom, nad katerim je bil razglašen stečaj;
3. Izvajalec nima davčnih ali drugih javnih dolgov v izvršilnem postopku, dolgov, ki so bili vrnjeni iz izvršilnega postopka s potrdilom o premoženjskem stanju, niti kakršnih koli zanemarjenih obveznosti v zvezi z davki, obveznimi prispevki za pokojninsko in nezgodno zavarovanje ali zavarovanje za primer brezposelnosti oz. druge manjše dolgove glede na ponudnikovo plačilno sposobnost, ki ogrožajo zanesljivost ponudnika;
4. V dosedanjem delovanju ponudnika niso bile ugotovljene hujše pomanjkljivosti glede varnosti naročnika oziroma če so bile ugotovljene, so bile s predhodnimi obvestili in odredbami nadzornih organov odpravljene pomanjkljivosti in nepravilnosti).

Veččlanski občinski organ ali funkcionar, ki ga ta določi, usmerja in svetuje izvajalcu storitev pri vložitvi vloge za pridobitev dovoljenja. Ko organ, ki izda pooblastilo, prejme vlogo za pooblastilo, organ zaprosi veččlanski občinski organ, da opravi inšpekcijski pregled v enoti za predšolsko vzgojo in varstvo, da se prepriča, ali je okolje, v katerem enota deluje, primerno za načrtovano organizacijo predšolske vzgoje in varstva ter izpolnjuje pogoje, določene z zakonom/tem zakonom. Za izvedbo inšpekcijskega pregleda izda odredbodajalec veččlanskemu organu izvod vloge izvajalca za pridobitev dovoljenja. Veččlanski občinski organ po prejemu zahteve brez odlašanja opravi inšpekcijski pregled enote za predšolsko vzgojo in varstvo. V zvezi z inšpekcijskim pregledom prosilec za pooblastilo veččlanskemu občinskemu organu predloži načrt samonadzora svoje enote iz 48. člena, pri osebah, ki delajo z otroki, ki niso v pogodbenem delovnem razmerju, izpisek iz kazenske evidence (izpisek iz kazenske evidence) iz 2. pododdelka 4. člena Zakona o preverjanju kazenske preteklosti oseb, ki delajo z otroki (504/2002). Po potrebi lahko veččlanski občinski organ zahteva izjavo organov reševanja, gradbenega nadzora in zdravstvenega varstva. Po prejemu izjav veččlanski občinski organ brez odlašanja oblikuje izjavo o opravljenem nadzoru odredbodajalca in o prejetih izjavah drugih organov.

Vsi zasebni vrtci na Finskem potrebujejo dovoljenje za delovanje. Financiranje s strani države poteka preko občin. Državne subvencije za storitve predšolske vzgoje in varstva pokrivajo približno 22,09 % stroškov (2023). Lokalne oblasti pobirajo davke za kritje stroškov storitev itd. Stroški staršev v javnem predšolskem varstvu pokrivajo približno 7 % celotnih stroškov (leto 2022). Prispevki staršev v javni predšolski vzgoji so regulirani, kljub temu pa lahko zasebni vrtci in izvajalci sami določijo višino plačila staršev. Za zasebne izvajalce predšolske vzgoje glede financiranja ni nobenih predpisov oz. finančnih regulativ, omejitev. V praksi to denimo izgleda tako, da se dejanska plačila staršev, ki imajo otroka vključene v zasebne vrtce zelo razlikujejo glede na ponudnika in starost otroka ter obliko storitve (zasebni vrtci ali varuhi predšolskih otrok). Prispevki se gibljejo od 0 do 4000 evrov na otroka na mesec. Povprečna pristojbina je približno 289 – 330 evrov na otroka na mesec. V javnem predšolskem sistemu – torej ko je otrok vključen v javni vrtec – je najvišja cena kot plačilo starša določena 311 evrov /na otroka /mesečno (podatki za leto 2024).

Glede na samo razdelitev števila otrok vključenih v javne ali zasebne vrtce statistični podatki kažejo, da je okvirno 30 odstotkov otrok vključenih v zasebnih vrtcih (od tega predstavljajo 10 % zasebniki brez koncesije in 90 % zasebnih vrtcev s koncesijo) in 70 odstotkov otrok je vključenih v javne vrtce – javne izvajalce predšolske vzgoje.

Finski sistem predšolske vzgoje je precej zapleten. Zunanji izvajalci predšolske vzgoje in varstva (kot so denimo v našem sistemu zasebni vrtci s koncesijo) veljajo za javno predšolsko vzgojo in varstvo, čeprav so izvajalci zasebna podjetja. Občine sklenejo dogovore z zasebnimi ponudniki in slednji morajo upoštevati enake predpise kot javne ustanove (javni vrtci). Enako velja za ponudnike, ki prejmejo vrednostni bon- vavčer. Vavčer za storitev nadomesti del zneska/celotnega stroška, ki se nabere s plačili staršev. Ponudniki (zunanji izvajalci predšolske

vzgoje, ki niso ne javni in ne povsem zasebni vrtci) so sicer zasebna podjetja ali združenja ali fundacije za predšolsko vzgojo in varstvo.

Popolnoma zasebno predšolsko varstvo je finančno podprto s t.i. dodatkom za zasebno varstvo, ki se plača neposredno izvajalcu predšolskega varstva in je odvisno od števila otrok, ki so vključeni v tak zasebni vrtec.

Litva

Osnovnošolsko izobraževanje v Litvi se prične s 6. leti otrokove starosti, leto pred tem pa so otroci vključeni v obvezno predšolsko vzgojo. V kolikor vzgojitelj v vrtcu oceni, da otrok še ni osvojil vseh razvojnih mejnikov in kompetenc, lahko pogojno obiskuje vrtec še dodatno eno leto. Sistem v Litvi določa, da na leto vrtec na otroka dobi 2.700 eur oziroma zadnje leto pred vstopom v osnovno šolo 2.800 eur letno. Država podeli omenjena sredstva ne glede na to, ali gre za javni ali zasebni vrtec. O ostalih stroških, kot npr. za dodatne dejavnosti, nadstandardne dejavnosti odloča zasebni vrtec sam. Občine, ki ne morejo zagotoviti dovolj prostih mest v javnih vrtcih in se zato otroci vključujejo v zasebne vrtce, dajejo zasebnemu vrtcu sredstva v višini 100 do 120 eur na otroka mesečno, ob pogoju, da starši ne plačajo za vrtec več kot 100 do 120 eur. To pomeni, da denimo zasebni vrtec, ki vključuje 100 otrok, pridobi na letni ravni 274.500 eur, pri čemer za otroke s posebnimi potrebami pridobi še dodatna sredstva.

Država ne regulira cen na nacionalni ravni ne za javne (občinske) ne za zasebne vrtce. Občina staršem zaračuna sredstva za obroke, toda cena zasebnih vrtcev varira v razponu od 200 do 1.500 eur mesečno. V večjih mestih so cene vrtcev dosti višje kot v manjših krajih, kjer so vrtci cenejši. V Litvi je 90 % javnih vrtcev in 10 % zasebnih.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA:

6.1. Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona se želi med drugim zagotoviti večja vključenost otrok iz ranljivih skupin v vrtce.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona ne prinaša nobenih sprememb v zvezi z obveznostmi strank pri uveljavljanju njihovih pravic.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4. Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona prinaša ukrep, da center za socialno delo lahko izda mnenje staršem, da otroka vključijo v vrtec, in sicer v vsaj krajši program v trajanju 240 ur letno, eno leto pred vstopom v osnovno šolo. S tem se povečujejo otrokove možnosti za uspešno socialno vključevanje v prihodnosti, za povečano socialno vključenost in spoznavanje vzgojno izobraževalnega sistema za starše že v predšolskem obdobju in s tem zmanjševanje tveganja za socialne in vedenjske težave v kasnejšem življenju. Tako ima otrok pomembno priložnost za nadomestilo morebitnih primanjkljajev in vrzeli na razvojnem področju iz zgodnjega otroštva.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, za razvojne politike ali za razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij.

6.6. Presoja posledic za druga področja

Rešitve, ki jih prinaša zakon, nimajo posledic za druga področja.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Z vsebino zakona bo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje seznanilo občine in vrtce.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega zakona

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje bo spremljalo izvajanje zakona v okviru rednega dela, ki vključuje pripravo mnenj in stališč, kot tudi v okviru drugih aktivnosti.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Predlog zakona ne ureja drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil 12. 3. 2025 objavljen na spletnem portalu E-demokracija, zainteresirani javnosti je bilo omogočeno, da do vključno 28. 3. 2025 lahko poda pripombe. V tem času je bilo posredovanih 927 komentarjev in pripomb. Večina pripomb je bila posredovanih s strani fizičnih oseb.

Ključne pripombe posameznikov, strokovnih delavcev v vrtcih in staršev otrok v zasebnih vrtcih se nanašajo na naslednje vsebinske sklope:

Delovna obveznost vzgojitelja za zgodnjo obravnavo (dopolnitev 40. in 41. člena)

Strokovni delavci, ki opravljajo delo vzgojitelja za zgodnjo obravnavo predlagajo, da se namesto 30 ur neposrednega dela (kot to velja za vzgojitelje predšolskih otrok) določi 25 ur neposrednega dela z otroki. Predlog utemeljujejo z navedbami, da vzgojitelj za zgodnjo obravnavo menja tudi do tri in več enot dnevno, pri čemer so vezani na dnevno rutino (zajtrk, kosilo, počitek), zato je neizvedljivo, da bi v tako kratkem času izvedli 30 ur neposrednega dela.

V predlogu zakona so pripombe upoštevane.

Ukinitev financiranja zasebnih vrtcev v višini 85 % na otroka in koncesija

Zasebni vrtci, strokovni delavci, zaposleni v zasebnih vrtcih, predvsem pa starši, ki imajo otroke vključene v zasebne vrtce, so podali večino komentarjev in pripomb, iz katerih je razvidno, da nasprotujejo črtanju 34. člena ZVrt. Črtanje tega člena predstavlja, po njihovem mnenju, omejevanje pravice do svobodne izbire programov, ki ustrezajo njihovim vrednotam in prepričanjem. Ukinitvev subvencij bi to pravico dramatično omejila. Države imajo v skladu s 3. členom Konvencije o otrokovih pravicah pozitivno obveznost, da sprejemajo ustrezne ukrepe, ki omogočajo vključevanje zasebnega sektorja v zagotavljanje storitev, ki prispevajo k uresničevanju pravic otrok (splošni komentar Odbora za otrokove pravice h Konvenciji o otrokovih pravicah, 2016).

Novi predlog, ki predvideva financiranje v novonastalih zasebnih vrtcih le na podlagi koncesije pomeni, da občina ne bo razpisala koncesije, dokler bodo zaradi nizke rodnosti vrtci imeli prazna mesta, to pa bo poglobilo diskriminacijo.

Ogroža se pluralnost predšolske vzgoje, saj se omejuje dostopnost do različnih pedagoških pristopov in izobraževalnih programov, ki temeljijo na potrebah otrok (Waldorf, Montessori, Katoliški program).

Predlog zakona ne zagotavlja trajne zaščite za obstoječe zasebne vrtce in njihove zaposlene. Podeljevanje koncesij s strani občin pomeni odvisnost od vsakokratne lokalne politike, prelaganje odločanja o obstoju zasebnih vrtcev na lokalno raven, ki ni zakonska raven, je, četudi je zapisano v zakonu, sporno.

Ker so v posamezni zasebni vrtec vključeni otroci iz več občin je nujno to vsebino urediti na nivoju države.

Raziskave, kot je študija, ki jo je izvedel Pedagoški inštitut (2017), jasno kažejo, da raznolikost in konkurenca med vrtci pozitivno vplivata na kakovost vzgoje, manjša izbira vrtcev pa v zmanjšanje motivacije za izboljšanje javnih storitev.

Bistvo pripomb je, da ostane sedanji sistem financiranja zasebnih vrtcev brez koncesije v višini 85 % sredstev na otroka, nespremenjen.

Podelitev koncesije za največ 10 let je prekratko obdobje. Po mnenju posameznikov bi morala biti koncesija podeljena za nedoločen čas.

Direktorica Zasebnega vrtca Kobacaj je podala predlog, da se ohranita oba modela financiranja, pri čemer se 85 % nadomesti s 100 %. Prav tako predlaga, da se še bolj podrobno uredi koncesija.

Razširitev financiranja iz državnega proračuna (dopolnitev 29. člen)

K 29. členu (financiranje iz državnega proračuna):

Posamezniki, ki so navedli v mnenjih in komentarjih, da opravljajo delo svetovalnega delavca v vrtcu predlagajo in pozivajo, da se financiranje tega delovnega mesta prenese na državo.

Predlogi niso upoštevani v predlogu zakona iz razloga, da financiranje svetovalnega delavca še naprej ostane strošek dela, ki se ga upošteva pri elementu za izračun cene programa.

Novi 14.b člen (vključitev otroka v vrtec na podlagi mnenja CSD):

Veliko pobud izraža mnenje, da bi morala biti vključitev otroka v vrtec zadnje leto pred vstopom v osnovno šolo obvezna za vse, kot je bila to včasih mala šola.

Pobude ni mogoče upoštevati, saj bi bilo treba za uvedbo obveznega obiskovanja vrtca spremeniti Ustavo. Prav tako bi bilo potrebno dopolniti Kurikulum za vrtce, ki je bil kot prenovljeni dokument dne 20. 2. 2025 sprejet na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje.

Predlog za uvedbo obveznega obiskovanja vrtca zadnje leto pred vstopom v osnovno šolo predstavlja tudi dodatne finančne posledice v ocenjeni višini 100 mio eur letno, ob predpostavki, da bi bili otroci vključeni v dnevni program, ki bi bil za starše v celoti brezplačen.

Ukinitev povečanega normativa (k 17. členu ZVrt)

Veliko število pripomb in komentarjev je bilo podanih na dosednji drugi odstavek 17. člena Zakona o vrtcih, ki omogoča občini, da glede na razmere in položaj poveča število otrok v oddelku za dva otroke. Pobude in komentarji izražajo zahtevo, da se to določilo v celoti črta iz zakona.

Predlog zakona pobude upošteva delno, saj predlagatelj ocenjuje, da je potrebno možnost odločanja občine, da uporabi povečan normativ števila otrok v oddelkih, ohraniti, ker so razmere v okoljih še vedno zelo različne. Se pa določilo v tem delu spreminja tako, da se bodo primeri, ko povečanega normativa števila otrok v oddelku ne bo mogoče uporabiti, uredijo v pravilniku.

V nadaljevanju navajamo tudi pripombe posameznih združenj in drugih deležnikov:

SVS (Skupnost vrtcev Slovenije):

K 4. členu (17. člen: +2):

SVS predlaga, da se v drugem odstavku 17. člena zakona kot izjeme, ko povečan normativ ni dopusten, določijo naslednji primeri: manjši vpis in zmanjšano število otrok v oddelkih; premajhna notranja igralna površina na otroka v igralnici; če je v oddelku vključen že 1. otrok s posebnimi potrebami; če je v oddelku več kot 25 % priseljencev; če vrtec deluje v slabših infrastrukturnih pogojih.

K 16. členu (41. člen – delovna obveznost vzgojitelja za zgodnjo obravnavo in vzgojitelja v prilagojenem programu)

Delovna obveznost vzgojitelja za zgodnjo obravnavo in vzgojitelja v prilagojenem programu naj bo 25 ur neposrednega dela.

Predlogi so v zakonu upoštevani delno.

Občina Grosuplje:

Nasprotujejo spremembam statusa in financiranja zasebnih vrtcev.

Poudarjajo, da je za njih delovanje zasebnih vrtcev bistveno nižji strošek, predvsem z vidika investicijskih stroškov in stroškov vzdrževanja.

Podpirajo predloge, ki jih je podala lastnica Zasebnega vrtca Kobacaj.

Društvo katoliških vrtcev Slovenije:

Pooblastilo za zastopanje ima odvetniška pisarna Tamara Kek in Partnerji d.o.o., ki je na MVI naslovila formalen dopis s pripombami.

Menijo, da sta 1. in 12. člen (t.j. zaščita javne mreže in sprememba 34. člena) v nasprotju s svobodo izobraževanja iz prvega odstavka 57. člena Ustave, svobodo vesti iz 41. člena Ustave, z varstvom pravic otrok iz 56. člena Ustave RS, z načelom jasnosti in določnosti predpisov iz 2. člena Ustave, s prvim in drugim odstavkom 14. člena Ustave in 87. členom Ustave.

Menijo tudi, da je predlagani 18. člen (prehodna določba) v neskladju z načelom jasnosti in določnosti predpisov iz 2. člena Ustave in v neskladju z načelom enakosti iz 14. člena Ustave ter 155. členom Ustave, ki omogoča ustavno nedopusten retroaktiven poseg v pravice staršev, vrtcev in njihovih otrok.

Združenje zasebnih vrtcev:

Združenje je predlagalo, da se v predlogu zakona spremeni naslednje:

Izvajanje krajših programov v obsegu 240 ur, namenjene 5-letnikom, ki jih financira država, naj se omogoči tudi zasebnim vrtcem brez koncesije.

Povečan normativ +2, o katerem odločajo občine, naj se ukine.

34. člen ZVrt naj se ohrani in spremeni tako, da se obseg sredstev iz občinskega proračuna na otroka zagotavlja v višini 100 %.

Predlogi v predlogu zakona niso upoštevani.

Iniciativa staršev otrok v zasebnih vrtcih:

V iniciativi menijo, da je predlog zakona, s katerim se predlaga črtanje 34. člena, diskriminatoren in protiustaven. Sprememba pomeni takojšnjo ukinitve ustanavljanja novih zasebnih vrtcev in postopno zaprtje obstoječih vrtcev.

Prehodni režim financiranja zasebnih vrtcev, ki predvideva financiranje za posamezno občino za največ število otrok, kot to izhaja iz že sklenjenih pogodb o financiranju, je močno omejen, saj se nanaša na točno število otrok posamezne občine. Zato predlagajo, da se 34. člen spremeni tako, da se zagotovi 100 % financiranje otrok.

Pripombe so upoštevane v delu, ki določa obseg financiranja zasebnih vrtcev v prehodnem obdobju, in sicer namesto obsega števila oddelkov, ki je določeno s pogodbo o financiranju, ki jo ima zasebni vrtec sklenjeno z občino/občinami, ob uveljavitvi zakona prehodna določba temelji na številu oddelkov, za katere je zasebni vrtec vpisan v razvid izvajalcev javno veljavnih programov.

Zavod Montessori Primorska, Koper:

Opozarjajo, da je potrebno razlikovati med zasebnimi vrtci, ki izvajajo pedagoški program javnih vrtcev in zasebnimi vrtci, ki delujejo po posebnih pedagoških načelih. Montessori zasebni vrtci, ki imajo drugačen pedagoški pristop, ne predstavljajo konkurence javnim vrtcem, zato naj država ne ukinja možnosti ustanavljanja novih ali širjenje obstoječih zasebnih montessori vrtcev.

Zavod je v procesu ustanavljanja Montessori osnovne šole, ki bo pomembna pridobitev za starše obalnih občin. Na letni ravni bo zagotavljala 50 mest, trenutno pa deluje le en vrtec, ki vključuje 14 otrok, kar je premalo za nemoteno delovanje montessori osnovne šole. Ker MO Koper ne izkazuje interesa za razpis koncesije, število otrok pa se zmanjšuje, pozivajo, da se 34. člen ZVrt ohrani.

SVIZ:

Pripombe SVIZ so naslednje:

Drugi odstavek 17. člena ZVrt naj se črta in ukine možnost, da občine lahko povečajo število otrok v oddelkih za +2.

K določbi, ki določa vsebino LND (6. člen) naj se črta besedilo »izvajanje dejavnosti za otroke, ki niso vključeni v vrtec«.

K 7. členu (delovanje vrtcev ob naravnih in drugih nesrečah): uskladiti z OŠ, tako da o tem odloča minister.

K 8. členu (financiranje iz državnega proračuna): v državnem proračunu naj se zagotovijo tudi sredstva za izplačilo nagrade in malice tudi za študente, ki so na obvezni praksi v vrtcu. Na državo naj se prenese financiranje svetovalnih delavcev.

Neposredno delo vzgojitelja za zgodnjo obravnavo naj bo opredeljeno na 25 ur.

V predlogu zakona so pripombe upoštevane delno.

Društvo svetovalnih delavcev:

Financiranje svetovalnih delavcev v vrtcih naj se prenese na državo. Predlog utemeljujejo z različno prakso v občinah, ki ne spoštujejo Pravilnika o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje (novela – Ur.l.RS, št. 46/23), ki je določila ugodnejši normativ za sistemiziranje delovnega mesta iz 30 oddelkov na 20 oddelkov in ki se je uveljavil s 1. 9. 2024. Občine se sklicujejo na pomanjkanje sredstev, zato v večini vrtcev, po trditvah Društva šolskih svetovalnih delavcev Slovenije, ni prišlo do implementacije novega normativa.

Zagovornik načela enakosti:

Določba, ki določa ukrep vključevanja otrok iz romskih naselij v vrtec, naj se še dodatno dopolni obrazložitev s pojasnili in podatki, ki ukrep utemeljujejo.

Določba, ki določa evidenco otrok, ki niso vključeni v vrtec, naj se dopolni tako, da se podatki v evidenci zbirajo tudi zaradi zagotavljanja in spodbujanja enakega obravnavanja in enakih možnosti v skladu z zakonom, ki ureja področje varstva pred diskriminacijo.

V predlogu zakona so predlogi upoštevani.

Skupnost centrov za socialno delo Slovenije:*Vpis otroka v vrtec s strani enega starša v primeru nasilja v družini:*

Nasprotujejo temu, da bi katera koli institucija vrtcu posredovala izjavo o okoliščinah nasilja v družini, kar bi omogočalo, da otroka vpisuje in izpisuje v vrtec le eden od staršev. Predlagajo, da naj problematiko rešujejo sodišča z začasnimi odredbami.

Vključitev otroka na podlagi mnenja CSD:

Določba je napisana tako, da CSD prevzema naloge pregona. CSD ne more izdati mnenja, naj gre otrok v vrtec, saj vrtec ni obvezen. Menijo, naj se krepijo storitve podpore in pomoči družinam. Postopki ugotavljanja ogroženosti otroka so v zakonih že urejeni in naj se ne dodaja novih nalog CSD-jem še v drugih zakonih. Predlagajo črtanje 20.g člena.

Evidenca predšolskih otrok, ki niso vključeni v vrtec:

Temu, da bi se podatki iz evidence posredovali na CSD, nasprotujejo, saj CSD že sedaj opravi svojo nalogo, če prejme informacijo, da bi otrok bil lahko ogrožen. Zgolj podatek, da otrok ni vpisan v vrtec in da se njegovo prebivališče nahaja v romskem naselju, ne pomeni ogroženosti otroka.

Opozorijo, da v kolikor bo zakon CSD-jem naložil nove naloge, jim je treba zagotoviti dodatna sredstva ter nove zaposlitve.

Pripombe je predlagatelj skrbno proučil, vendar jih ne more upoštevati pri pripravi zakona. Kljub veljavni zakonodaji pride v primeru nasilja v družini do tako ekstremnih primerov, da je po oceni predlagatelja nujno, da materialna določba v Zakonu o vrtcih omogoča staršu, ki je žrtev nasilja, da otroka lahko vpiše in izpiše iz vrtca sam, brez soglasja drugega starša. Rešitev predstavlja pomemben korak k izboljšanju zaščite otrok, ki so žrtve ali priče nasilja v družini, enostavnejši prepis otroka iz enega v drug vrtec pa prispeva k njihovi varnosti in stabilnosti v času, ko je to najbolj potrebno. Prav tako centri za socialno delo že sedaj v skladu z 20. členom ZVrt staršem v primeru, ko je otrok ogrožen zaradi socialnega položaja družine, izdajajo mnenje, na podlagi katerega ima otrok prednost pri sprejemu v vrtec. Z dopolnitvijo 20. člena, ki opredeljuje tudi mnenje, da naj starši otroka vključijo v vrtec, se omogoča ukrep, ki je naravnost k cilju, ki je ključnega pomena za nadaljnjo izobraževalno pot otrok iz ranljivih skupin.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Vinko Logaj, minister
- Janja Zupančič, državna sekretarka
- Rado Kostrevec, generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo

Dr. Vinko Logaj
MINISTER

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 61/10-ZUPJS, 94/10-ZIU, 40/11-ZUPJS-A, 14/15-ZUJFO, 55/17, 49/20-ZIUZEOP, 175/20-ZIUOPDVE in 18/21) se v 10. členu doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Če se število otrok na območju občine zmanjšuje, kar ima za posledico, da se v javnem vrtcu zmanjšuje število oddelkov, občina koncesije ne razpiše.«.

2. člen

Za 14. členom se dodata nova 14.a in 14.b člena, ki se glasita:

»14.a člen

(krajši programi za predšolske otroke v obsegu 240 ur)

Javni vrtec lahko organizira za otroke, ki bodo do konca koledarskega leta dopolnili starost 5 let in niso vključeni v vrtec, krajši program v obsegu 240 ur letno, namenjen otrokom, ki bodo v skladu z zakonom, ki ureja osnovnošolsko izobraževanje, v naslednjem šolskem letu začeli obiskovati šolo. Program se financira iz državnega proračuna in je za starše brezplačen.

14.b člen

(zagotavljanje vključevanja otrok iz evidentiranih romskih naselij v vrtec)

Občina, na območju katere se nahaja evidentirano romsko naselje, spremlja in spodbuja vključenost predšolskih otrok iz romskih naselij v vrtec. Občina na podlagi podatkov o številu predšolskih otrok, ki niso vključeni v vrtec, za vsako posamezno šolsko leto določi vrtec, ki za otroke, ki bodo do konca koledarskega leta dopolnili starost 5 let in na dan 30. aprila tekočega leta niso vključeni v vrtec, organizira v naslednjem šolskem letu krajši program v obsegu 240 ur letno.

Pristojna služba občine v romskih naseljih izvaja vse dejavnosti, da starši vključijo predšolske otroke v vrtec. Če starši otroka, ki bo do konca koledarskega leta dopolnil starost 5 let, do 30. septembra ne vpišejo v nobenega od programov vrtca, pristojna služba občine o tem obvesti pristojni center za socialno delo.«.

3. člen

V 17. členu se v drugem odstavku pika nadomesti z vejico in doda besedilo: »razen v izjemnih primerih, ki jih določa podzakonski predpis iz tega člena«.

4. člen

V 20. členu se za dosedanjim šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»Če se zaradi nasilja v družini eden od staršev z otrokom odseli, lahko otroka vpiše v vrtec oziroma izpiše iz vrtca starš brez soglasja starša, ki je povzročitelj nasilja. V tem primeru vrtec

vpiše oziroma izpiše otroka na podlagi predložitve mnenja o ogroženosti otroka zaradi nasilja v družini, kar je razvidno iz uradnih evidenc, ki jih vodijo centri za socialno delo. «

Dosedanji sedmi odstavek postane nov osmi odstavek, ki se glasi:

»Vrtec starše pisno obvesti o datumu vključitve otroka v vrtec in o drugih pogojih za sprejem otroka v vrtec, razen v primeru iz prejšnjega odstavka, ko obvesti le starša, ki je vpisal otroka v vrtec.«.

Dosedanji osmi odstavek postane deveti odstavek.

5. člen

Za 20.f členom se doda nov 20.g člen, ki se glasi:

»20.g člen (vključitev otroka v vrtec na podlagi mnenja centra za socialno delo)

Center za socialno delo lahko v postopku obravnave družine v skladu s predpisi, ki urejajo socialno varnost oziroma položaj družine, izda mnenje, da je v otrokovo korist, da starši otroka, ki bo v naslednjem šolskem letu dopolnil starost 6 let, čim prej vključijo v vrtec. Mnenje se vroči staršem in vrtcu, ki ga je občina določila za izvajanje krajšega programa v obsegu 240 ur letno.

Otroka, za katerega je center za socialno delo izdal mnenje iz prejšnjega odstavka, starši vključijo v vrtec, v katerem je organiziran krajši program v obsegu 240 ur letno. Če starši otroka ne vpišejo v vrtec oziroma ga vpišejo, vendar otrok vrtca ne obiskuje, vrtec o tem obvesti center za socialno delo.«.

6. člen

V drugem odstavku 21. člena se doda novi drugi stavek, ki se glasi:

»Z letnim delovnim načrtom se določijo tudi sprememba organizacije dela oddelkov in enot med šolskimi počitnicami, morebitno zaprtje posameznih enot in določitev dežurnih enot, izvajanje obogatitvenih in dodatnih dejavnosti, izvajanje dejavnosti za otroke, ki niso vključeni v vrtec ter načrt, ukrepi in usposabljanje zaposlenih za zagotavljanje varnega in spodbudnega vzgojnega okolja.«.

7. člen

Za 21. členom se dodata nova 21.a in 21.b člen, ki se glasita:

»21.a člen (delovanje vrtcev ob naravnih in drugih nesrečah ter v izrednih razmerah)

O delovanju vrtcev v okoliščinah preprečevanja in blažitve posledic naravnih in drugih nesreč v skladu z zakonom, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ter med razglašenimi izrednimi razmerami odloča minister, pristojen za predšolsko vzgojo, razen, če je z drugim zakonom določeno drugače.

Če so okoliščine iz prejšnjega odstavka omejene na lokalna okolja in ne trajajo več kot tri dni, o zaprtju vrtca odloča ravnatelj v soglasju z občino.

21.b člen (hišni red)

Vrtec s hišnim redom določi območje vrtca in površine, ki spadajo v prostor vrtca, poslovni čas in uradne ure, uporabo prostora vrtca in organizacijo nadzora, ukrepe za zagotavljanje varnosti, vzdrževanje reda in čistoče ter drugo.«.

8. člen

V 29. členu se v prvem odstavku za peto alinejo dodata novi šesta in sedma alineja, ki se glasita:

»- stroške dela za zaposlene na delovnem mestu romski pomočnik in na delovnem mestu vzgojitelja v prilagojenem programu, k sistemizaciji katerih je dalo soglasje ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo in
- sredstva za izplačilo nagrade dijakom in sredstva za malico dijakom za čas praktičnega usposabljanja z delom v okviru izobraževalnega programa.«.

9. člen

V 30. členu se v drugem odstavku doda novi drugi stavek, ki se glasi:

»Če je otrok vključen v oddelek prilagojenega programa v zavodu za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, je osnova za plačilo staršev povprečna cena programa za druge enako stare otroke, ki velja za območje Republike Slovenije na dan 1. septembra tekočega leta in jo objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Staršem, ki imajo v vrtec vključena dva otroke, se z naslednjim dnem po izpisu starejšega otroka iz vrtca, plačilo vrtca za mlajšega otroka obračuna v višini znižanega plačila vrtca, ki jim je določeno z odločbo pristojnega centra za socialno delo za starejšega otroka in ki velja na dan izpisa starejšega otroka iz vrtca.«.

10. člen

V 32. členu se v četrtem odstavku za besedilom: »dva otoka« doda besedilo: »iz iste družine«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»Kot ista družina iz prejšnjega odstavka se štejejo osebe, ki se upoštevajo pri ugotavljanju materialnega položaja v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.«.

Dosedanji peti in šesti odstavek postaneta nov šesti in sedmi odstavek.

Za novim sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na oprostitev plačila staršev za vrtec v skladu s prvim in četrtem odstavkom tega člena, lahko vrtec staršem obračuna posamezne stroške za dneve, ko starši vrtcu v skladu s pravili niso sporočili oziroma najavili odsotnosti otroka in je imel vrtec zato nepotrebne izdatke z zagotovitvijo kadra ter za nabavljena živila. Občina ustanoviteljica vrtca sprejme akt, s katerim določi višino posameznih izdatkov, ki se kot upravičeni stroški zaračunajo staršem.«.

11. člen

34. člen se spremeni tako, da se glasi:

»34. člen

(financiranje zasebnega vrtca na podlagi koncesije)

Zasebnemu vrtcu, ki je vpisan v razvid izvajalcev javno veljavnih programov pri ministrstvu, pristojnem za predšolsko vzgojo, pripadajo javna sredstva na podlagi koncesije, ki jo podeli občina, v kateri ima zasebni vrtec sedež oziroma ima sedež njegova enota. Za podelitev koncesije se uporabljajo določbe zakona, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, razen če ta zakon ne določa drugače.

Občina, ki je zasebnemu vrtcu podelila koncesijo, v pogodbi o koncesiji opredeli višino sredstev, ki jih zagotavlja za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje zasebnemu vrtcu v skladu z določbami tega zakona, ki določa financiranje javnih vrtcev in v skladu z metodologijo, ki določa oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo.

Koncesija se lahko podeli tudi zasebnemu vrtcu, ki izvaja program po posebnih pedagoških načelih, kot je to določeno v četrtem odstavku 13. člena tega zakona in zasebnemu vrtcu, ki izvaja svoj program za predšolske otroke in h kateremu si je pridobil pozitivno mnenje Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje o ustreznosti programa.

Koncesija se zasebnemu vrtcu podeli za obdobje, ki ne sme biti krajše od 5 let in ne daljše kot 10 let.«.

12. člen

36. člen se črta.

13. člen

V 38. členu se doda naslov člena, ki se glasi »(sredstva za razvoj dejavnosti)«. V prvem odstavku se prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»- sredstva za raziskovalno in eksperimentalno dejavnost, strokovno izobraževanje strokovnih delavcev in sredstva za informacijsko komunikacijsko tehnologijo v skladu s proračunskimi možnostmi,«.

14. člen

V 40. členu se v prvem odstavku za besedilom: »vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja« doda vejica in besedilo: »vzgojitelj za zgodnjo obravnavo,«.

V tretjem odstavku se za besedilom: »s posebnimi potrebami,« črta vejica in doda besedilo: »in vzgojitelj za zgodnjo obravnavo,«.

15. člen

V 41. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Delovna obveznost vzgojitelja za zgodnjo obravnavo obsega načrtovanje, pripravo in izvajanje dodatne strokovne pomoči, odkrivanje dejavnikov tveganja pri otrocih in preventivno delo z njimi, delo s starši in povezovanje z zunanjimi institucijami, vključevanje v dejavnosti strokovne skupine vrtca ter sodelovanje pri organizaciji življenja in dela v vrtcu.«.

Dosedanji drugi odstavek postane nov tretji odstavek.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek in se spremeni tako, da se glasi:

»V okviru z zakonom in kolektivno pogodbo določenega polnega tedenskega delovnega časa, delo vzgojitelja in vzgojitelja v prilagojenem programu obsega 30 ur, delo vzgojitelja predšolskih otrok - pomočnika vzgojitelja 35 ur tedensko, delo vzgojitelja predšolskih otrok za zgodnjo obravnavo pa 25 ur tedensko.«.

16. člen

Za 46.a členom se dodajo novi 46.b, 46.c in 46.d členi, ki se glasijo:

»46.b člen (zbirka podatkov, ki jo vodijo občine)

Za potrebe izvajanja nalog občin na področju predšolske vzgoje, ki jih določajo zakoni in področni predpisi, občina ustanoviteljica javnega vrtca oziroma koncedentka vodi evidenco otrok, vključenih v vrtece.

46.c člen (evidenca otrok, vključenih v vrtec)

Evidenca otrok, vključenih v vrtec vsebuje naslednje podatke:

- ime in priimek otroka,
- EMŠO otroka,
- stalno oziroma začasno prebivališče otroka (ulica, hiška številka, kraj, poštna številka, občina, država),
- ime in naslov vrtca,
- starostno obdobje in oddelek, v katerega je otrok vključen,
- datum vključitve otroka v vrtec,
- podatek o upravičenosti do znižanega plačila vrtca (številka in datum veljavne odločbe centra za socialno delo, obdobje upravičenosti pravice do znižanega plačila vrtca, uvrstitev v dohodkovni razred in odstotek znižanega plačila za vrtec),
- podatek o občini, ki zagotavlja plačilo razlike med ceno programa in plačilom staršev,
- datum izpisa otroka iz vrtca.

Občina pridobi osebne podatke iz prejšnjega odstavka od ministrstva, pristojnega za predšolsko vzgojo iz zbirke centralna evidenca, ki jo ima ministrstvo vzpostavljeno na podlagi zakona, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja. Do osebnih podatkov iz prvega

odstavka tega člena je upravičena občina za vključene otroke v javni vrtec, katerega ustanoviteljica je in vključene otroke v zasebni vrtec, ki mu je občina podelila koncesijo. Občina lahko podatke iz centralne evidence povezuje s podatki, vodenimi v drugih evidencah, ki jih določa ta zakon, na podlagi EMŠO otroka.

Podatke iz tega člena občina zbira z namenom, da lahko javnemu vrtcu ali zasebnemu vrtcu s koncesijo zagotovi pravočasna in pravilna mesečna izplačila sredstev za izvajanje programa za predšolske otroke, upošteva sredstva, ki jih vrtec pridobi iz plačil staršev in plačil drugih občin.

Podatki iz evidence vključenih otrok občina izbriše eno leto po izpisu otroka iz vrtca.

46.d člen **(informacija o številu otrok, ki niso vključeni v vrtec)**

Ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo, vsako leto zbere podatke o številu predšolskih otrok, ki bodo v tekočem koledarskem letu dopolnili starost 5 let in na dan 30. aprila v šolskem letu pred šolskim letom obveznega vstopa v osnovno šolo niso vključeni v vrtec.

Ministrstvo pridobi podatke iz prejšnjega odstavka s povezovanjem podatkov iz centralnega registra prebivalstva in podatkov o vključenih otrocih v vrtce iz centralne evidence, na podlagi EMŠO otroka, pri čemer vse zbrane osebne podatke o otrocih in njihovih starših prekrije, razen podatka o občini, v kateri ima otrok, ki ni vključen v vrtec, prebivališče.

Ministrstvo posreduje podatke iz prejšnjega odstavka občinam, na območju katerih otroci niso vključeni v vrtec. Občina lahko pridobljene podatke uporabi, da starše otrok povabi k vpisu v vrtec. Če je na območju občine evidentirano romsko naselje, občina spodbuja in spremlja vključenost otrok v vrtce, skladno s 14.b členom tega zakona.«.

PREHODNE IN KONČNI DOLOČBE

17. člen **(prehodni režim financiranja zasebnih vrtcev)**

Zasebni vrtci, ki imajo na dan uveljavite tega zakona z občinami sklenjene pogodbe na podlagi 36. člena zakona, še naprej pridobivajo sredstva iz občinskih proračunov in državnega proračuna v skladu s 34. in 36. členom Zakonu o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 61/10-ZUPJS, 94/10-ZIU, 40/11-ZUPJS-A, 14/15-ZUJFO, 55/17, 49/20-ZIUZEOP, 175/20-ZIUOPDVE in 18/21).

Določba prejšnjega odstavka se uporablja največ za število oddelkov, za katere je zasebni vrtec vpisan v razvid izvajalcev javno veljavnih programov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za izobraževanje, na dan uveljavitve tega zakona.

Zasebni vrtci, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona podeljeno koncesijo in jim po izteku koncesije občina nove koncesije ne podeli, pridobivajo sredstva iz občinskih proračunov in državnega proračuna v skladu s 34. in 36. členom Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 61/10-ZUPJS, 94/10-ZIU, 40/11-ZUPJS-A, 14/15-ZUJFO, 55/17, 49/20-ZIUZEOP, 175/20-ZIUOPDVE in 18/21) največ za enako število oddelkov, kot to izhaja iz koncesijske pogodbe.

Zasebni vrtci iz prejšnjega odstavka posredujejo podatke iz 46.c člena zakona občini, na območju katere deluje zasebni vrtec.

18. člen
(posredovanje podatkov iz centralne evidence občinam)

Ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo, zagotovi posredovanje osebnih podatkov iz centralne evidence občinam, najpozneje v dveh letih po uveljavitvi tega zakona. Do tedaj zagotavljajo občinam osebne podatke iz 46.c člena tega zakona javni in zasebni vrtci.

19. člen
(uporaba predpisov)

Dopolnjeni 29. člen zakona se začne uporabljati 1. septembra 2027.

Z začetkom uporabe nove šeste alineje 29. člena zakona, se za financiranje višjih stroškov delovanja razvojnih oddelkov vrtcev preneha uporabljati četrti odstavek 14. člena Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 41/17).

Novi drugi stavek drugega odstavka 30. člena zakona se začne uporabljati 1. septembra 2026.

20. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Z opredelitvijo financiranja zasebnih vrtcev na podlagi podeljene koncesije je potrebno za zagotavljanje zadostnega obsega javne službe na območju občine predvideti tudi situacije, ko se število otrok zmanjšuje. V zadnjih letih smo soočeni z upadom števila rojstev, kar se odraža v zmanjšanju števila oddelkov v javnih vrtcev. Sistem, ki določa izvajanje ustanoviteljskih pravic občin do javnih vrtcev temelji na pristojnosti občine, da na podlagi podatkov o številu vključenih otrok javnemu vrtcu potrdi vrste in število oddelkov v posameznem šolskem letu ter število vključenih otrok. Če se število otrok v javnem vrtcu zmanjša, potem občina koncesije ne razpiše.

K 2. členu:

V zakon se vnaša nova določba 14.a člena, s katerim se opredeli posebna vrsta krajšega programa v obsegu 240 ur, ki je namenjena otrokom, starim pet let, ki leto pred vstopom v osnovno šolo še niso vključeni v vrtec. Ta program je sicer prinesla že novela Zakona o vrtcih (ZVrt-G; Uradni list RS, št. 55/17).

Posebna delovna skupina, ki jo je imenovala Vlada Republike Slovenije za pripravo izhodišč glede Romske tematike je pripravila predloge zakonov, s katerimi naslavlja ključne izzive romske skupnosti in vključuje ukrepe na področju izobraževanja, zaposlovanja, urejanja bivalnih razmer ter krepitve sodelovanja med ključnimi deležniki. Predvideni ukrepi stremijo k izboljšanju življenjskih pogojev in enakopravni vključitvi romske skupnosti v družbo. Med izhodišči za pripravo ukrepov na področju predšolske vzgoje je predvideno tudi vključevanje romskih otrok v vrtec eno leto pred vstopom v šolo.

V Zakon o vrtcih se tako vnaša nova določba 14.b člen, ki zavezuje občine, na območju katerih se nahajajo evidentirana romska naselja, da spremljajo in spodbujajo vključevanje otrok, pripadnikov romske skupnosti, v vrtece. Občina določi, kateri vrtci na njenem območju so dolžni organizirati krajši program.

Občina bo v skladu s spremembo Zakona o romski skupnosti zaposlila občinskega koordinatorja za izboljšanje položaja romske skupnosti. Koordinator bo sodeloval s centri za socialno delo, z vzgojno-izobraževalnimi zavodi, Zavodom RS za zaposlovanje ter drugimi državnimi institucijami. Na področju predšolske vzgoje pa bo v skladu z novo določbo 14.b člena Zakona o vrtcih izvajal aktivnosti v romskem naselju za vključitev predšolskih otrok v vrtece ter spremljal stanje v praksi, ali so starši v romskih naseljih upoštevali njegove usmeritve in priporočila, da otroke eno leto pred obveznim vstopom v osnovno šolo, vključijo v vrtec. Če se bo izkazalo, da starši usmeritev romskega občinskega koordinatorja niso upoštevali in otrok do 30. septembra tekočega leta ni vpisan v nobenega od programov vrtca, romski koordinator o tem obvesti CSD, ki začne postopek ugotavljanja ogroženosti otroka v družini in lahko izda mnenje, da starši vpišejo otroka v vrtec (20.g člen).

K 3. členu:

Predlog zakona še naprej ohranja pristojnost občine, da glede na položaj in razmere, lahko poveča število otrok v oddelkih za največ dva otroke. Določbi se očita, da je v praksi odločanje občin o povečanem številu otrok v oddelkih postalo pravilo, saj občine povečujejo število otrok v oddelkih, ne glede na to, da se dejansko število otrok v vrtcih zaradi nižje rodnosti zmanjšuje. Stroka tudi opozarja, da povečan normativ otežuje kakovostno izvajanje Kurikuluma v vrtcih, še posebej izrazito ob številnih družbenih spremembah, ki se odražajo v popolnoma drugačni strukturi otrok, kot je bilo to pred desetletjem.

Dejstvo je, da se v nekaterih okoljih še vedno soočajo s pomanjkanjem prostih mest v vrtcih in imajo vrtci kljub povečanemu normativu števila otrok v oddelkih čakalne seznane, kar pomeni, da starši otrok ne morejo vključiti v vrtec takoj, ko se jim izteče starševski dopust. V takšnih primerih bi se problematika prostih mest v vrtcih še bolj zaostila.

Drugo dejstvo, ki ga kaže praksa pa je, da se veliko število oddelkov vrtcev nahaja v nenamenskih objektih, ki zagotavljajo zgolj osnovni standard in minimalne tehnične normative ter praviloma ne dosegajo predpisane notranje igralne površine 3 m² na otroka.

V okoljih, kjer se število otrok zmanjšuje, vrtci postopoma opuščajo izvajanje programov v nenamenskih objektih, s tem pa se vzpostavljajo primerni prostorski pogoji za vse otroke.

Iz navedenih razlogov je tako še vedno potrebno ohranjati pristojnost občine, da odloča o povečanju števila otrok v oddelkih za največ dva otroke, pri čemer pa je potrebno upoštevati tudi tiste specifične situacije, v katerih bi povečano število otrok ogrozilo kvalitetno izvajanje programov, kot npr. če bo imel vrtec večji delež vključenih otrok priseljencev, katerih materni jezik ni slovenščina ali denimo večji delež otrok s posebnimi potrebami. Izjemne primere bo določil minister s predpisom, ki določa normative za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje.

K 4. členu:

V skladu z Zakonom o vrtcih otroka vpisujeta in izpisujeta iz vrtca oba starša. Zaradi naraščajočega števila primerov družinskega nasilja, ko se eden od staršev skupaj z otrokom umakne iz skupnega doma npr. v varno hišo ali materinski dom v drugem kraju, otrok ne more biti vključen v nov vrtec, saj se praviloma z izpisom iz vrtca oziroma prepisom v nov vrtec ne strinja starš, ki je povzročitelj nasilja. Takšna situacija ni v korist otroku, ki je že tako prizadet zaradi razmer v družini in je še toliko bolj nujno, da se ga vključi v vrtec. Zato zakon vzpostavlja v teh primerih pravno podlago, da o vpisu in izpisu otroka iz vrtca lahko odloči samo en starš, brez soglasja drugega, ki je povzročitelj nasilja, kar izkaže s potrdilom organa CSD, ki pozna razmere in obravnava družino. Prav tako vrtec v tem primeru o datumu vključitve otroka in drugih pogojih za sprejem v vrtec obvešča le enega starša, to je tistega, ki je otroka vpisal v vrtec.

K 5. členu:

Določba opredeljuje vključitev otroka v vrtec na podlagi mnenja centra za socialno delo. Center, ki v postopku obravnave družine v skladu s predpisi, ki urejajo socialno varnost oziroma položaj družine, lahko izda mnenje, da starši otroka, ki bo v naslednjem šolskem letu dopolnil starost 6 let, vključijo v vrtec.

Neupoštevanje mnenja CSD ali neredno obiskovanje vrtca pomeni ogrožanje izvajanja otrokove pravice do izobraževanja z vidika zagotavljanja enakih možnosti in priložnosti za učenje, kot jih imajo vrstniki, zato zakon določa, da vrtec o tem, da starši otroka niso vpisali v vrtec oziroma da otrok vrtca ne obiskuje, obvestijo CSD. CSD v postopku obravnave družine ukrepa v skladu z zakonom, ki ureja družinska razmerja (180. člen Družinskega zakonika). Določba se v zakon vnaša z namenom, da se pravočasno poskrbi za vključevanje otrok s posebnimi vzgojno izobraževalnimi potrebami v vrtec ter se jim na ta način zagotovi enake možnosti za njihov psiho-socialni razvoj. Gre za različne kategorije otrok, ki predstavljajo t.im. ranljive skupine, kot npr. Rome in priseljence. Za otroke Rome je značilno, da imajo specifične potrebe, ki izhajajo iz romske kulture in njihovega načina življenja, zato je potrebno romskim otrokom zagotoviti možnost za vključevanje v vrtec ter jih pravočasno opogumiti in podpreti na njihovih močnih področjih. Ker spoznanja stroke dokazujejo, da je kakovost družinskega okolja eden prvih in najpomembnejših dejavnikov otrokovega razvoja, je prav visoko kakovosten vrtec pomemben dejavnik zgodnjega razvoja in učenja. Posebej to velja za otroke, ki prihajajo iz manj spodbudnega družinskega

okolja, za katere je vrtec kompenzatorni dejavnik v razvoju in učenju. Zgodnja vključenost v kakovosten vrtec lahko v veliki meri nadoknadi pomanjkanje spodbud v družini ter ob vstopu v šolo zmanjša s tem povezane razlike med otroki, npr. v govornih zmožnostih, porajajoči se pismenosti, socialnega razumevanja.

OECD je leta 2007 začel uvajati izraz »otroci z vzgojno-izobraževalnimi potrebami«, ki je krovni izraz za vse otroke, ki potrebujejo dodatne vire ali prilagoditve vzgojno-izobraževalne prakse, s katerimi pridobijo enake priložnosti za učenje, kot vrstniki. V kategorijo otrok z vzgojno-izobraževalnimi potrebami spadajo: otroci s posebnimi potrebami, otroci priseljencev, otroci narodnostnih skupnosti in otroci, ki živijo v nespodbudnem okolju zaradi revščine (Eurydice Slovenije, 2024). Izraz otroci z vzgojno-izobraževalnimi potrebami uporablja v svojih dokumentih tudi Unesco.

Z namenom, da se za otroke iz ranljivih skupin oziroma s posebnimi vzgojno izobraževalnimi potrebami vzpostavi sistem njihove pravočasne vključenosti v vrtec, pri čemer je kot skrajni ukrep predvidena tudi možnost njihove vključitve na podlagi mnenja CSD vsaj v krajši program v trajanju 240 ur letno, eno leto pred vstopom v šolo, zato se v zakon vnaša nova določba 20.g člena.

K 6. členu:

V praksi vrtcev prihaja tudi do različnih situacij, ko vrtci spremenijo organizacijo dela oddelkov in enot v času šolskih počitnic tako, da združujejo oddelke oziroma zaradi manjšega števila otrok posamezne enote celo zaprejo. Možnost prilagoditve organizacije dela vrtca, izvajanja obogatitvenih in dodatnih dejavnosti, se opredeli v letnem delovnem načrtu. V LDN se opredeli tudi načrt za zagotavljanje varnega in spodbudnega vzgojnega okolja, ukrepi za zagotavljanje le tega ter usposabljanje zaposlenih za zagotavljanje varnega in spodbudnega vzgojnega okolja.

K 7. členu:

V zakon se dodaja pravna podlaga, ki določa, da minister, pristojen za predšolsko vzgojo, odloča o delovanju vrtcev ob naravnih in drugih nesrečah ter v času razglašanih izrednih razmer, razen če pristojnost o delovanju vzgojno izobraževalnih zavodov drug zakon opredeljuje drugače (npr. Vlada). V preteklosti, ko je že prišlo do takšnih razmer, se je kot pomanjkljivost o tem, kdo odloča o delovanju vrtcev v takih razmerah, pokazala odsotnost konkretne pravne podlage. Za razmere, ki so omejene lokalno in ne trajajo dlje kot tri dni, rešitev predvideva, da o delovanju vrtcev odloča ravnatelj v soglasju z občino.

V zakon se vnaša tudi določba, na podlagi katere bo vrtec določil hišni red.

K 8. členu:

Določba opredeljuje financiranje stroškov dela iz državnega proračuna za zaposlene v vrtcih na delovnem mestu romski pomočnik in na delovnem mestu vzgojitelj v prilagojenem programu.

V določbo se vnaša tudi pravna podlaga, na podlagi katere se bo vrtcem, ki sprejmejo na praktično usposabljanje dijake, ki se izobražujejo po izobraževalnem programu predšolska vzgoja, iz državnega proračuna zagotavljalo sredstva za nagrade dijakom na praksi ter sredstva za njihovo malico, ko so na praksi v vrtcu.

K 9. členu:

Določba prinaša dve novosti pri plačilih staršev za vrtec. Prva novost je ta, da se vzpostavi podlaga za plačilo staršev tudi v vrtcih, ki delujejo v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. Osnova za plačilo staršev je povprečna cena programa za druge enako stare otroke, ki jo vsako leto objavi ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in velja za celotno

šolsko leto. S to rešitvijo se vzpostavlja enak položaj vseh staršev, ki imajo otroke vključene v kateri koli program vrtca in odpravlja sedanja pravna praznina, ko starši, ki so imeli otroke v vrtcih, ki delujejo pri zavodih, katerih ustanovitelj je država, za vrtec niso plačevali, razen v posameznih primerih stroškov prehrane.

Naslednja novost predstavlja ureditev plačila vrtca za mlajšega otroka, ki je vključen v vrtec hkrati s starejšim otrokom, ko se le-ta izpiše iz vrtca in postane mlajši otrok edini otrok iz družine, ki je v vrtcu. Starši plačajo za mlajšega otroka vrtec šele s prvim dnem, ko jim je izdana nova odločba o višini znižanega plačila za vrtec, čeprav so starejšega otroka izpisali že prej, kar pa ni v skladu z dejanskim stanjem, zato zakon določa, da starši za mlajšega otroka začnejo plačevati vrtec z naslednjim dnem po izpisu starejšega otroka.

K 10. členu:

V postopkih uveljavljanja pravice do znižanega plačila vrtca se v praksi pojavljajo različna tolmačenja, kateri otroci se upoštevajo in kaj pomeni ista družina. S predlagano dopolnitvijo se navedene pomanjkljivosti odpravljajo oziroma se usklajujejo s prakso.

Predlaga se, da v isto družino sodijo zgolj tiste osebe, ki se pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev upoštevajo skupaj z vlagateljem: poleg njegovega zakonca oziroma zunajzakonskega partnerja tudi otroci in pastorki, ki so jih vlagatelj ali njegov zakonec oziroma zunajzakonski partner dolžni preživljati po zakonu. Če se starši, skladno s predpisi, ki urejajo zakonsko zvezo in družinska razmerja, sporazumejo, da imajo oziroma obdržijo varstvo in vzgojo otroka, se otrok pri ugotavljanju materialnega položaja upošteva pri tistem izmed staršev, kot se sporazumejo starši. Če se starši o tem ne sporazumejo, pa se otrok upošteva pri tistem izmed staršev, pri katerem ima prijavljeno stalno prebivališče.

Do brezplačnega vrtca je v skladu z veljavno zakonodajo oproščena skoraj tretjina vključenih otrok. Ne glede na gmotni položaj staršev imajo drugi otroci iz iste družine, ki so hkrati vključeni v vrtec in tretji otroci in vsi nadaljnji iz iste družine vrtec popolnoma brezplačen, ne plačajo niti stroškov prehrane. Vrtci opažajo, da starši, ki imajo vrtec brezplačen, ne upoštevajo prošenj vrtca, da v primeru predvidene odsotnosti otroka (npr. počitnice, dopust, itd.) to sporočijo vrtcu. Vrtec se namreč lahko v naprej prilagodi glede na pričakovano število otrok, tako glede same organizacije dela, kot tudi glede nabave potrebne količine živil za pripravo obrokov. S tem, ko starši opuščajo sporočanje odsotnosti otrok iz vrtca, le temu nastaja nepotrebna škoda z viški hrane in z nepotrebno prisotnostjo zaposlenih, ki bi sicer lahko koristili letni dopust. Zato zakon prinaša pravno podlago, ki omogoča, da vrtci skupaj z občinami ustanoviteljicami sprejmejo ustrezne sklepe, ki bodo omogočali, da tudi staršem, ki imajo vrtec brezplačen, v takšnih primerih zaračunajo posamezne stroške.

K 11. členu:

Veljavna ureditev določa dva modela financiranja zasebnih vrtcev, in sicer na podlagi koncesije, ki jo podeli občina (členi od 73 do 77 Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja) ter na podlagi 34. člena Zakona o vrtcih, ki opredeljuje pogoje, z izpolnitvijo katerih zasebni vrtec pridobi pravico do financiranja iz občinskih proračunov v višini 85 % sredstev na vključenega otroka, ki bi jih sicer občina zagotavljala otroku, če bi bil vključen v javni vrtec.

V zadnjih letih, ko se je začel trend zmanjševanja števila rojstev in beležimo posledično manjše generacije predšolskih otrok, prihaja v praksi do situacije, ko je število prostih mest v javnih vrtcih zadostno, hkrati pa občine financirajo tudi stroške za otroke, vključene v zasebne vrtce. Veljavni sistem tako sproža pomisleke o ustreznosti ureditve, saj občina nima nobene pristojnosti pri odločanju o financiranju zasebnega vrtca, ko gre za financiranje po 34. členu

Zakona o vrtcih. Takšen položaj občin je v popolnem nasprotju z lokalno samoupravo, ki določa izvirne pristojnosti občin.

Zato se predlaga, da se določba sedanjega 34. člena spremeni tako, da se vzpostavi le en model financiranja zasebnega vrtca, to je podelitev koncesije. Rešitev na ta način vnaša v sistem pristojnost občine, da sama odloči, glede na svoje potrebe po zagotovitvi zadostnega števila prostih mest v vrtcih, da zasebnemu vrtcu podeli koncesijo.

Nova določba omogoča podelitev koncesije tudi za programe po posebnih pedagoških načelih ter lasten program, ki ga določi ustanovitelj zasebnega vrtca. Določeno je tudi obdobje podelitve koncesije, ki ne sme biti krajše od 5 let in ne daljše od 10 let, saj je stanje predvidenih potreb na daljše obdobje nepredvidljivo.

K 12. členu:

Člen je povezan z 11. členom in se črta.

K 13. členu:

Določba predstavlja pravno podlago, ki bo omogočala, da bodo vrtci iz državnega proračuna lahko pridobivali v skladu s proračunskimi zmožnostmi sredstva za raziskovalno in eksperimentalno dejavnost, strokovno izobraževanje strokovnih delavcev, predvsem pa sredstva za informacijsko komunikacijsko tehnologijo.

K 14. členu:

Določba 40. člena določa izobrazbene pogoje, ki jih morajo izpolnjevati vzgojitelji za izvajanje programov za predšolske otroke. Z določitvijo novega strokovnega delavca, to je vzgojitelj predšolskih otrok za zgodnjo obravnavo, je treba zakon v tej določbi dopolniti tudi z opredelitvijo izobrazbenih pogojev, ki jih mora izpolnjevati v enakem obsegu, kot to že sedaj določa zakon za vzgojitelja, ki izvaja prilagojeni program za predšolske otroke s posebnimi potrebami.

K 15. členu:

Z določbo se opredeljuje delovna obveznost vzgojitelja predšolskih otrok za zgodnjo obravnavo, tako po vsebini, kot tudi z vidika neposrednega dela z otroki, ki predstavlja izvajanje dodatne strokovne pomoči otrokom ter preventivno delo z otroki z rizičnimi dejavniki.

K 16. členu:

Zakon se dopolnjuje z določbami, ki opredeljujejo zbirke podatkov, ki jih vodijo občine za potrebe izvajanja njihovih nalog in pristojnosti na področju predšolske vzgoje. Občine so ustanoviteljice javnih vrtcev in podeljujejo koncesije za opravljanje javne službe zasebnim vrtcem. Položaj ustanovitelja javnih vrtcev opredeljujejo področni zakoni, ki določajo pravice in dolžnosti občin, kot ustanoviteljic javnih vrtcev. Z vidika zagotavljanja financiranja dejavnosti javnega vrtca oziroma javnih vrtcev je potrebno tudi v Zakonu o vrtcih, ki natančneje ureja financiranje, zagotoviti, da vsaka občina razpolaga z vsemi podatki o otrocih, ki so vključeni v vrtce na njenem območju, v obsegu, ki je ključnega pomena za zagotavljanje pravilnega izplačila sredstev vrtcem za izvajanje programa iz občinskega proračuna.

V skladu z drugim odstavkom 6. člena ZVOP-2 zakon določa vrste osebnih podatkov, kategorije posameznikov, na katere se ti osebni podatki nanašajo, obdelavo in namen njihove obdelave ter rok, ko občina podatke v evidenci otrok, vključenih v vrtec, uniči.

Nova je tudi določba 46.d člena, ki določa, da ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo, vsako leto posreduje občinam podatke o številu 5-letnikov, ki na dan 30. aprila še niso vključeni v vrtec. Namen določbe je, da občine, ki so pristojne za področje predšolske vzgoje spremljajo in

spodbujajo vključenost predšolskih otrok v vrtec. S predlagano rešitvijo bodo občine vsako leto dobile podatke in vpogled v stanje dejanske vključenosti otrok na svojem območju, kar jim bo omogočilo, da bodo v primeru nevklučenih otrok, še posebej, ko bo šlo za otroke iz romskih naselij, začele izvajati aktivnosti spodbujanja staršev, da otroke vključijo v vrtec. Zakon se omejuje na otroke, ki v letu pred vstopom v šolo še niso vključeni v vrtec.

K 17. členu:

Določba se povezuje z 11. členom, ki v zakon vnaša samo en model financiranja zasebnega vrtca, to je na podlagi koncesije. Posebna prehodna določba določa, da zasebni vrtci, ki se na dan uveljavitve zakona financirajo na podlagi 34. člena Zakona o vrtcih, po tej določbi financirajo še naprej, prav tako pa pridobijo pravico do financiranja po 34. členu koncesijski vrtec, ki mu občina koncesije več ne podeli.

K 18. členu:

Določba določa skrajni rok dveh let po uveljavitvi zakona, v katerem ministrstvo z nadgradnjo informacijskega sistema zagotovi občinam posredovanje osebnih podatkov iz centralne evidence. Do tedaj občinam zagotavljajo osebne podatke iz centralne evidence vrtci in koncesionarji.

K 19. členu:

Ker se z zakonom prenaša financiranje delovnih mest vzgojiteljev v prilagojenih programih iz občinskega na državni proračun, se posledično z začetkom tega financiranja preneha financirati višje stroške delovanja razvojnih oddelkov vrtcev, kot to določa četrti odstavek 14. člena Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami.

Novi drugi stavek drugega odstavka 30. člena zakona, ki določa, da je osnova za plačilo staršev, ki imajo otroke vključene v prilagojene programe v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami povprečna cena programa, ki velja za območje RS, se začne uporabljati 1. septembra 2026.

K 20. členu:

Določba določa običajni rok za uveljavitev zakona.

IV. ČLENI, KI SE SPREMINJAJO:

10. člen

(zagotavljanje vključevanja otrok v programe javne službe)

Če na območju občine stalnega prebivališča staršev ni vrtca, ki izvaja javno službo, oziroma vrtec nima prostih mest, starši pa izrazijo interes za vključitev v vrtec tolikšnega števila otrok, da bi se v skladu s standardi in normativi oblikoval en oddelek, je lokalna skupnost dolžna najkasneje v 30 dneh začeti postopek za zagotovitev dodatnih prostih mest v javnem vrtcu ali razpisati koncesijo.

V skladu s prejšnjim odstavkom se upošteva tudi interes staršev tujcev, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, če je vsaj eden od staršev zavezanec za dohodnino. Kot občina stalnega prebivališča se šteje občina, kjer ima tujec, zavezanec za dohodnino, prijavljeno začasno prebivališče.

17. člen

(število otrok in število delavcev v oddelku)

Število otrok v oddelku prvega starostnega obdobja ne sme presegati dvanajst otrok, v oddelku drugega starostnega obdobja dvaindvajset otrok in v kombiniranem oddelku sedemnajst otrok. V kombiniranem oddelku je lahko največ sedem otrok prvega starostnega obdobja. Za vsake tri otroke drugega starostnega obdobja manj se lahko poveča število otrok prvega starostnega obdobja za enega otroka.

Pristojni organ lokalne skupnosti ustanoviteljice vrtca lahko glede na razmere in položaj dejavnosti predšolske vzgoje v lokalni skupnosti odloči, da število otrok v oddelku presega število, ki ga določa prvi odstavek tega člena, za največ dva otroke v oddelku.

Dnevni in poldnevni program izvajata vzgojitelj in vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja. Dnevni program v oddelku prvega starostnega obdobja izvajata skupaj vsaj šest ur dnevno in v oddelku drugega starostnega obdobja vsaj štiri ure dnevno. Poldnevni program v oddelku prvega starostnega obdobja izvajata skupaj vsaj tri ure dnevno in v oddelku drugega starostnega obdobja vsaj dve uri dnevno. Sočasna prisotnost vzgojitelja in vzgojitelja predšolskih otrok – pomočnika vzgojitelja se zagotavlja s sistemizacijo delovnih mest ob oblikovanju oddelkov in se ne izvaja v času počitka otrok.

Krajši program izvaja vzgojitelj.

V vrtcu, ki deluje na samostojni lokaciji le z enim oddelkom otrok, izvajata dnevni program vzgojitelj in vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja skupaj vsaj 6 ur.

Podrobnejša določila o številu otrok, vključenih v oddelke, določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

20. člen

(vpis in sprejem otrok)

Javni vrtec vpisuje in sprejema predšolske otroke v svoje programe na podlagi prijav in prostih mest vse leto.

Vrtec lahko sprejme otroka, ko je dopolnil starost najmanj 11 mesecev, če starši ne uveljavljajo več pravice do starševskega dopusta v obliki polne odsotnosti z dela. Za starše otrok, ki so oddali vlogo za vpis otroka v vrtec, vrtcu na njegovo zahtevo pristojni center za socialno delo posreduje podatke o izteku pravice do starševskega dopusta v obliki polne odsotnosti z dela.

Vrtec najmanj enkrat letno objavi javni vpis novincev za naslednje šolsko leto. Vodenje in izpeljavo postopka vpisa otrok v vrtec, ki izvaja javno službo, lahko občina ustanoviteljica podrobneje uredi s svojim aktom.

Če je v vrtec vpisanih več otrok, kakor je v vrtcu prostih mest, odloča o sprejemu komisija za sprejem otrok. V tem primeru vrtec staršem dodeli šifro otroka. Sestavo komisije za sprejem otrok ter kriterije za sprejem otrok v vrtec določi občina ustanoviteljica na predlog sveta vrtca. Kriteriji se določijo s točkami.

Če starši oddajo nepopolno vlogo ali če vrtec zaradi uporabe kriterijev za sprejem potrebuje še druge podatke, lahko starše pozove k odpravi pomanjkljivosti ali dopolnitvi vloge tudi po

elektronski pošti, telefonu ali ustno, če starši pridejo v vrtec. O tem se napiše uradni zaznamek. Če vloga ni dopolnjena, se jo obravnava in o sprejemu otroka odloči na podlagi podatkov, ki jih vsebuje vloga.

Prednost pri sprejemu v vrtec ima otrok, za katerega starši v skladu z zakonom, ki ureja celostno zgodnjo obravnavo predšolskih otrok s posebnimi potrebami, predložijo individualni načrt pomoči družini ali zapisnik centra za zgodnjo obravnavo. Prednost pri sprejemu v vrtec ima tudi otrok, za katerega starši predložijo mnenje centra za socialno delo o ogroženosti zaradi socialnega položaja družine. Mnenje o ogroženosti otroka zaradi socialnega položaja družine vsebuje navedbe, da je družina v skladu s predpisi, ki urejajo socialno varnost oziroma položaj družine, obravnavana kot socialno ogrožena družina s strani centra za socialno delo, kar je razvidno iz uradnih evidenc, ki jih vodijo centri za socialno delo.

Vrtec starše pisno obvesti o datumu vključitve otroka v vrtec in o drugih pogojih za sprejem otroka v vrtec.

Starši morajo ob vključitvi otroka v vrtec predložiti potrdilo pediatra o zdravstvenem stanju otroka.

21. člen

(letni delovni načrt)

Organizacijo in podrobno vsebino življenja in dela vrtca določi vrtec z letnim delovnim načrtom, ki ga sprejme svet vrtca.

Z letnim delovnim načrtom se določi organizacija in poslovni čas vrtca, programi vrtca, vzgoja in varstvo otrok v vzgojnovarstvenih družinah, razporeditev otrok v oddelke, delo strokovnih in drugih delavcev v vrtcu, sodelovanje s starši, sodelovanje z vzgojnoizobraževalnimi, zdravstvenimi in drugimi organizacijami, mentorstvo pripravnikom, aktivnosti za vključevanje vrtca v okolje, sodelovanje s šolami, ki izobražujejo delavce za potrebe vzgoje predšolskih otrok, program strokovnega izpopolnjevanja delavcev vrtca, program dela strokovnih organov vrtca ter kadrovske, materialne in druge pogoje, potrebne za uresničitev vzgojnega procesa.

Predlog letnega delovnega načrta vrtca mora biti pred sprejetjem v vseh delih, ki imajo finančne učinke na proračun občine ustanoviteljice, predvsem pa glede vrste in števila oddelkov, števila otrok v oddelku, števila strokovnih delavcev ter poslovnega časa, usklajen s pristojno službo občine ustanoviteljice.

29. člen

(državni proračun)

Iz državnega proračuna se v skladu z normativi in standardi zagotavljajo sredstva za:

- oddelke vrtcev v bolnišnicah, katerih dejavnost je namenjena območju države in polovico sredstev za plače in prejemke ter davke in prispevke za vzgojitelje v oddelkih vrtcev, ki delujejo v drugih bolnišnicah, k delovanju katerih je dalo soglasje tudi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo,
- oddelke predšolske vzgoje v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, katerih ustanovitelj je država,
- plačilo višjih stroškov za oddelke, kjer se pri vzgojnem delu uporablja italijanski jezik oziroma kjer vzgojno delo poteka dvojezično, v slovenskem in madžarskem jeziku ter za oddelke otrok Romov in
- del sredstev za investicije v nepremičnine in opremo na narodno mešanih območjih,
- oddelke vrtcev, ki izvajajo krajše programe v obsegu 240 ur letno, namenjene otrokom, ki niso vključeni v vrtec in bodo naslednje koledarsko leto dopolnili starost šestih let, k organizaciji in delovanju katerih je dalo soglasje ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.

Iz državnega proračuna se vrtcem v skladu s četrtem odstavkom 32. člena tega zakona zagotavljajo sredstva za sofinanciranje plačil staršev, ki imajo v vrtec hkrati vključena dva otroka oziroma imajo v vrtec vključenega tretjega in vsakega nadaljnjega otroka.

Način zagotavljanja sredstev iz državnega proračuna vrtcem, za sofinanciranje plačil staršev za vrtec, določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

Podrobnejše pogoje za organiziranje, delovanje in financiranje oddelkov iz pete alineje prvega odstavka tega člena določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

30. člen **(plačilo staršev)**

Osnova za plačilo staršev je cena programa, v katerega je otrok vključen. Cena programa obsega stroške vzgoje, varstva in prehrane otroka v vrtcu in ne vsebuje sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje.

Osnova za plačilo staršev otrok s posebnimi potrebami je cena programa za druge enako stare otroke.

Osnova za plačilo staršev otrok, ki so vključeni v oddelke vrtcev na območjih s posebnimi razvojnimi problemi, je cena enakega programa, ki velja v vrtcu na območju občine oziroma povprečna cena enakih programov, ki veljajo v vrtcih na območju občine. V primeru, da so na območju lokalne skupnosti vsi oddelki vrtca oblikovani na podlagi posebnega normativa iz šestega odstavka 14. člena zakona, je osnova za plačilo staršev povprečna cena enakega programa v Republiki Sloveniji.

32. člen **(določanje plačila staršev)**

Plačilo staršev določi občina na podlagi lestvice, ki starše razvršča v razrede, upošteva dohodek na družinskega člana v primerjavi s povprečno plačo na zaposlenega v Republiki Sloveniji in upošteva premoženje družine.

Starši, ki prejema denarno socialno pomoč po predpisih o socialnem varstvu, so plačila oproščeni. To velja tudi za zasebne vrtce, ki jim pripadajo javna sredstva na podlagi 34. člena tega zakona.

Občina lahko v izjemnih primerih pri določitvi plačila staršev upošteva na podlagi podatkov iz uradnih evidenc, ki jih vodi pristojni davčni organ ali center za socialno delo poleg dohodka in premoženja iz prvega odstavka tega člena tudi druga dejstva in okoliščine, ki odražajo dejanski socialni položaj družine.

Plačilo staršev za vrtec se določi v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Starši, ki imajo v vrtec hkrati vključena dva otroke, so plačila za mlajšega otroka oproščeni. Starši so oproščeni plačila za vrtec tudi za tretjega in vsakega nadaljnjega otroka iz iste družine, ne glede na to, ali je v vrtec vključen hkrati s svojim sorojencem. Plačilo staršev za vrtec v višini znižanega plačila vrtcem zagotavlja državni proračun.

Ne glede na določbo tega člena plačujejo starši, ki niso zavezanci za dohodnino v Republiki Sloveniji, polno ceno programa v katerega je otrok vključen.

Vrtci vodijo evidenco upravičencev do sofinanciranja plačil staršev iz četrtega odstavka tega zakona v skladu s 46.a členom tega zakona.

34. člen **(pogoji za financiranje)**

Zasebnim vrtcem pripadajo sredstva iz proračuna občine, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- če izvajajo najmanj poldnevni program,
- če imajo vključenih najmanj za en oddelek predšolskih otrok,
- če imajo zaposlene oziroma drugače zagotovljene vzgojitelje in vzgojitelje predšolskih otrok – pomočnike vzgojitelja za izvedbo programa v skladu z zakonom in drugimi predpisi in
- če so dostopni vsem otrokom.

Zasebnemu vrtcu zagotavljajo sredstva občine iz četrtega odstavka 28. člena tega zakona. Osnova za izračun obveznosti občine za posameznega otroka, vključenega v zasebni vrtec, je cena istovrstnega programa javnega vrtca na območju občine, zmanjšana za znesek, ki bi ga starši plačali za otroka v skladu s četrtem odstavkom 32. člena tega zakona, če bi bil otrok vključen v javni vrtec. Zasebnemu vrtcu pripada za posameznega otroka 85% teh sredstev.

Za uveljavitev pravice iz prejšnjega odstavka vodi zasebni vrtec evidenco iz šestega odstavka 45. člena tega zakona, podatke iz te evidence pa posreduje občini, ki je po tem zakonu dolžna zasebnemu vrtcu zagotavljati javna sredstva.

Če na območju občine ni javnega vrtca, se obseg sredstev iz tega člena izračuna na podlagi povprečja cen istovrstnih programov, ki veljajo za območje Republike Slovenije na dan 1. septembra tekočega leta in jih objavi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.

O izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka tega člena odloča ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.

Če je v javno veljavni program zasebnega vrtca vključen več kakor en otrok iz družine, so starši za mlajše otroke upravičeni do sofinanciranja iz državnega proračuna v višini plačila, ki bi jim bilo določeno, če bi bil otrok vključen v vrtec, ki izvaja javno službo na območju občine, v kateri je sedež zasebnega vrtca.

Sredstva za sofinanciranje plačil staršev iz prejšnjega odstavka se zagotavlja iz državnega proračuna neposredno zasebnim vrtcem.

Način zagotavljanja sredstev iz državnega proračuna zasebnim vrtcem za sofinanciranje plačil staršev določi minister, pristojen za predšolsko vzgojo.

Šesti, sedmi in osmi odstavek se smiselno uporabljajo tudi za zasebnika, ki ima organizirano vzgojo in varstvo otrok v vzgojno-varstveni družini.

36. člen

(pogodba o financiranju)

Financiranje in obveznosti zasebnega vrtca se podrobneje uredijo s pogodbo.

38. člen

Za dejavnost predšolske vzgoje se iz sredstev državnega proračuna zagotavljajo:

- sredstva za raziskovalno in eksperimentalno dejavnost, strokovno izobraževanje strokovnih delavcev, informacijsko-dokumentacijsko dejavnost,
- sredstva za strokovna posvetovanja,
- sredstva za šolo za ravnatelje,
- sredstva za zaposlovanje in usposabljanje pripravnikov,
- sredstva za štipendiranje za pedagoški poklic in za subvencioniranje šolnin,
- sredstva za otroško in strokovno periodiko ter za subvencioniranje cene strokovne literature,
- sredstva za izpeljavo vsakoletnega razpisa javnega natečaja za podelitev znaka »dobra igrača«, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo,
- sredstva za nacionalno nagrado za strokovne delavce in
- sredstva za mednarodno dejavnost.

40. člen

(izobrazbeni pogoji)

Vzgojno dejavnost v javnem vrtcu opravljajo vzgojitelj, vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja, svetovalni delavec, organizator zdravstveno higienskega režima, organizator prehrane in drugi.

Vzgojitelj mora imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu za pridobitev izobrazbe najmanj prve stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskem programu, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi najmanj prve stopnje, ustrezne smeri.

Vzgojitelj, ki izvaja prilagojeni program za predšolske otroke s posebnimi potrebami, mora:

- imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustrezajo izobrazbi druge stopnje, ustrezne smeri ali

- izpolnjevati pogoje za vzgojitelja in opraviti ustrezen študijski program ustreznega specialnopedagoškega izpopolnjevanja.

Vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja mora imeti:

- srednjo strokovno izobrazbo, pridobljeno po izobraževalnem programu za področje predšolske vzgoje ali
- zaključen četrti letnik gimnazije in opravljen poklicni tečaj za delo s predšolskimi otroki.

Svetovalni delavec mora imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, ustrezne smeri in pedagoško izobrazbo.

Organizator zdravstveno-higienskega režima in organizator prehrane morata imeti izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe najmanj prve stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi najmanj prve stopnje ustrezne smeri.

41. člen

(obveznost vzgojitelja in vzgojitelja predšolskih otrok – pomočnika vzgojitelja)

Delovna obveznost vzgojitelja obsega pripravo na vzgojno delo, načrtovanje in izvajanje vzgojnega dela, delo s starši ter sodelovanje pri organizaciji življenja in dela v vrtcu.

Delovna obveznost vzgojitelja predšolskih otrok – pomočnika vzgojitelja obsega sodelovanje z vzgojiteljem pri načrtovanju, izvajanju in pripravi vzgojnega dela v oddelku, samostojno izvajanje nekaterih dejavnosti predšolske vzgoje ter sodelovanje pri ostalih dejavnostih in opravljanje drugih nalog, povezanih z dejavnostjo vrtca.

V okviru z zakonom in kolektivno pogodbo določenega polnega tedenskega delovnega časa vzgojiteljevo delo z otroki obsega 30 ur, delo vzgojitelja predšolskih otrok – pomočnika vzgojitelja pa 35 ur tedensko.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE